ŠENTJERNEJSKO glasilo

GLASILO OBČINE ŠENTJERNEJ – Letnik XXI – Številka 144 – Avgust 2020

03 : OBČINA OBVEŠČA
Znani so dobitniki nagrad in priznanj za leto 2020

08 : GOSPODARSKI UTRIP
Bar Bacardi – bar z dolgoletno tradicijo

12 : ZGODILO SE JE
Maja Vovko – cvičkova princesa in Vinko Štemberger – ambasador cvička

IZPOSTAVLJAMO

ZGODILO SE JE

10 Proslava ob dnevu državnosti

BESEDA OBČANOV

22 Nova maša Blaža Franka

ŠPORT

30 Klara Lukan znova blesti

31 Prvi turnir članov NTK Šentjernej

PIŠE:
Sabina Jordan Kovačič,
odgovorna urednica

Spoštovani bralci in bralke Šentjernejskega glasila,

kar ne morem verjeti, da je poletje že na vrhuncu, z njim pa tudi počitnice. Šolarji že pridno zbirajo vse potrebno za nov šolski začetek. Ste se že odpočili in naužili sončnih žarkov in energije za obdobje, ki je pred nami? Upam, da ste v tem času, zaradi vsem že dobro znane situacije, le-to dobro izkoristili in svoj prosti čas namenili odkrivanju lepot naše občine, kot tudi lepot domovine. Verjetno se mnogi sploh ne zavedamo, kakšne bisere lahko najdemo že v naši bližnji okolici, saj je po svoje edinstvena že vsaka vas v naši občini. Izkoristimo lepote, ki jih ponuja naša bližnja in širša okolica, mislimo na osebno varnost, uživajmo v kulturi in ohranjanju medosebnih stikov in vezi.

Želim vam lep preostanek počitniških dni. Hkrati pa vam članice uredniškega odbora Šentjernejskega glasila čestitamo ob prazniku Občine Šentjernej in vam želimo prijetno prebiranje avgustovske številke. Ostanite zdravi!

Šentjernejsko glasilo, glasilo občine Šentjernej, letnik XXI, številka 144, avgust 2020. Odgovorna urednica: **Sabina Jordan Kovačič**, pomočnica odgovorne urednice: **Anita Petrič**, članice uredniškega odbora: **Mojca Lampe Kajtna**, **Darija Kovačič**, **Andreja Topolovšek**, izdajatelj: **Občina Šentjernej**, oblikovna zasnova in prelom: **Uroš Duh**, tisk: **Tiskarna Jordan Krško**, naklada: **2100 izvodov**, fotografija na naslovnici: **sončnice na Šentjernejskem polju**, foto **Emil Turk**. Šentjernejsko glasilo je vpisano v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno številko 138. **ISSN 1581-6001**. **Prispevke lahko pošljete na elektronske naslove: sentjernej@siol.net, jordan.sabina@gmail.com ali anita.petric@sentjernej.si** ter na naslov **Občina Šentjernej, Prvomajska cesta 3a, 8310 Šentjernej**, s pripisom **"Za Šentjernejsko glasilo"**. Uredništvo si pridržuje pravico do presoje o primernosti člankov glede na novinarski kodeks in po dogovoru z avtorjem članka.

NASLEDNJA ŠTEVILKA IZIDE KONEC SEPTEMBRA 2020.

Vaše prispevke nam pošljite najpozneje do 18. septembra 2020.

OD BESED K DEJANJEM

Spoštovani,

v mesecu juliju smo izvedli 11. sejo občinskega sveta, za obravnavo 13-ih točk dnevnega reda smo potrebovali dve uri in pol. Med drugim smo sprejeli sklepe o pričetku postopka poimenovanja ulice po Milošu Kovačiču, Odlok o izvajanju storitve pomoč družini na domu, o podelitvi nagrad in priznanj občine za leto 2020 ter o podaljšanju Resslovega leta.

Izvedba postopkov javnih razpisov za sofinanciranje športnih, kulturnih, turističnih in socialnovarstvenih programov je v zaključni fazi. Objavljen je javni razpis za sofinanciranje razvoja kmetijstva v višini 70.000 evrov, odprt bo do 30. 9. 2020.

Zaključeni sta rekonstrukciji lokalnih cest v Dolenjem Vrhpolju in v vasi Sela, II. faza rekonstrukcije ceste Šmarje–Pleterje pa je v izvajanju.

Na občini izvajamo aktivnosti za načrtovano izvedbo energetske sanacije objektov, ki so v občinski lasti. Z zainteresiranim partnerjem smo izvedli drugi krog pogajanj za vstop v javno-zasebno partnerstvo.

Izveden je bil podroben ogled objektov s strani projektantov. Opravljeni so bili pregledi razsvetljave, strojne opreme in načrti gradbenih konstrukcij objektov, ki so podlaga za pripravo PZI. Pogajanja se nadaljujejo v mesecu avgustu.

Vesel sem, da smo bili uspešni pri pridobivanju nepovratnih evropskih sredstev za izgradnjo kanalizacijskega sistema. Za naselja Šentjernej-del, Dobravica, Gorenja Brezovica, Šmalčja vas in Vrh pri Šentjerneju smo pridobili 665.780 evrov nepovratnih sredstev. Pričetek gradnje je načrtovan v jeseni letošnjega leta.

Kot veste, se je občina že vrsto let trudila pridobiti investitorja in koncesijo za dom starejših občanov v Šentjerneju. Trenutno je odprt javni razpis za podelitev koncesij za opravljanje varstva v domovih za starejše. V ta namen sem se v mesecu juliju dvakrat srečal z vodstvom avstrijske družbe SeneCura, ki je potencialni investitor za gradnjo doma starejših v Šentjerneju. Oba sestanka sta bila zelo konstruktivna in vsebinska. V kolikor bomo v nadaljevanju pogajanj z investitorjem dosegli ustrezen dogovor, bo pripravljena potrebna dokumentacija in oddana vloga za pridobitev koncesije za domsko varstvo starejših v občini Šentjernej.

Občina je v mesecu juliju sklicala sestanek z Gasilsko zvezo Šentjernej in vsemi desetimi prostovoljnimi gasilskimi društvi, ki delujejo v naši občini. Uskladili smo vsebino nove pogodbe o opravljanju javne gasilske službe, ki je trenutno v podpisovanju, za pripravo predloga dolgoročnih nabav gasilske opreme smo imenovali skupino gasilcev, seznanili pa smo se tudi z aktivnostmi za načrtovano gradnjo novega gasilskega centra v Šentjerneju ter se pogovarjali o ustreznem načinu financiranja investicij v zgradbe, ki so nujne za izvajanje gasilske službe.

V mesecu avgustu praznujemo naš občinski in farni praznik Jernejevo. Za vas pripravljamo, glede na trenutne zdravstvene razmere, praznični program v nekoliko prilagojeni obliki. Upamo, da ga bomo imeli možnost izvesti in se navkljub vsemu v prazničnem vzdušju z vami srečati ter poveseliti. O dogajanju v zvezi s praznovanjem Jernejevega 2020 vas bomo sproti obveščali.

Vsem, ki še niste bili na dopustu, želim prijeten oddih, tistim, ki imate še počitnice, pa brezskrben čas do pričetka pouka. Ravnajmo odgovorno, skrbimo za zdravje sebe in drug drugega. Srečno!

Jože Simončič, *vaš župan*

Spoštovani občanke in občani,

ob prazniku Občine Šentjernej vam iskreno čestitamo in vam želimo čim več medsebojnega sožitja, sodelovanja pri uresničevanju skupnih ciljev, osebnega zadovoljstva in optimizma.

Vaš župan Jože Simončič s sodelavci

Poročilo z 11. redne seje občinskega sveta Občine Šentjernej

OBČINSKI SVETNIKI POTRDILI SKLEP O PODELITVI NAGRAD IN PRIZNAJ V OBČINI ŠENTJERNEJ ZA LETO 2020

ANITA PETRIČ

Občinski svet Občine Šentjernej je imel v četrtek, 16. julija 2020, enajsto redno sejo. Tudi tokrat je seja potekala v rdeči dvorani Kulturnega centra Primoža Trubarja. Na dnevnem redu je bilo 13 točk. Župan je uvodoma predlagal, da se na dnevni red 11. redne seje uvrsti dodatna točka z naslovom Odlok o javnem lekarniškem zavodu Dolenjske lekarne Novo mesto in Odlok o ustanovitvi sveta ustanoviteljic javnega lekarniškega zavoda Dolenjske lekarne Novo mesto. Nato je občinske svetnike seznanil z aktualnimi zadevami. Svetniki so v nadaljevanju sprejeli Letno poročilo JP EDŠ, d. o. o. Šentjernej za leto 2019 in letni program javnega podjetja dela za leto 2020, ki ju je predstavil direktor Gašper Bregar. Prav tako so svetniki sprejeli predlog spremembe meje med naseljema Šentjernej in Roje ter predlog poimenovanja ulice v PSC Šentjernej. Ulica se bo poimenovala po Milošu Kovačiču kot »Cesta Miloša Kovačiča«. Občinska uprava lahko tako nadaljuje s postopkom spremembe meje in postopkom imenovanja ulice. Občinski svetniki so sprejeli predlog Odloka o organiziranju in izvajanju javne službe socialnovarstvene storitve pomoč družini na domu na območju Občine Šentjernej in sklep o soglasju k cenam storitve pomoč družini na domu v občini Šentjernej. Občina Šentjernej ima v proračunu za storitev pomoč družini na domu namenjenih 36 tisoč evrov. V nadaljevanju seje so svetniki sprejeli Sklep o podelitvi nagrad in priznanj v občini Šentjernej za leto 2020. Tako je Občinski svet Občine Šentjernej s sklepom podelil naziv častnega občana gospodu Tonetu Hrovatu za prispevek k soustvarjanju slovenske identitete, slovenske kulturne krajine, zavezanosti izobraževanju mladih na podeželju, promociji Šentjerneja, cvička in šentjernejskega petelina. Nagrado Občine Šentjernej je podelil gospodu Darku Homanu za prispevek pri soustvarjanju razvoja na družbenem, kulturnem in izobraževalnem področju v občini Šentjernej in širši regiji. Spominsko plaketo Šentjerneja pa je s sklepom podelil Gasilski zvezi Šentjernej za 20 let delovanja na področju zaščite in reševanja. Župan je v nadaljevanju seje predstavil sklep o podaljšanju Resslovega leta v leto 2021. Na podlagi sprejetega sklepa bo župan imenoval programski svet za izvedbo Resslovega leta, določil njegovo sestavo in naloge. Občina Šentjernej bo k sodelovanju pri izvedbi Resslovega leta povabila zainteresirana društva oziroma druge zainteresirane, ki bodo s svojimi dogodki in aktivnostmi, ki bodo predhodno usklajeni s programskim svetom, sooblikovali potek Resslovega leta. Občinski svet Občine Šentjernej je sprejel tudi predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o razglasitvi Pleterje – Muzej na prostem za kulturni spomenik lokalnega pomena. Z dopolnitvijo odloka se vanj vpiše predkupna pravica občine, ki jo ta ima že na podlagi Zakona o varstvu kulturne dediščine. Ob zaključku seje so občinski svetniki s sklepom ukinili status javnega dobra na nepremičninah: parc. št. 4392/12, k. o. 1473 Gradišče, parc. št. 4309, k. o. 1472 Ostrog, parc. št. 5177/7, k. o. 1473 Gradišče. V zadnji točki so svetniki obravnavali Odlok o javnem lekarniškem zavodu Dolenjske lekarne Novo mesto in Odlok o ustanovitvi sveta ustanoviteljic javnega lekarniškega zavoda Dolenjske lekarne Novo mesto in vse predlagane sklepe zavrnili. ■

Točki 4. in 5. je svetnikom predstavil Gašper Bregar, direktor JP EDŠ, d. o. o. Šentjernej.

IZVRŠEVANJE OBČINSKEGA PRORAČUNA ZA LETO 2020

ANDREJA TOPOLOVŠEK

ARHIV OBČINE ŠENTJERNEJ

Proračun Občine Šentjernej za leto 2020 je bil sprejet na 8. redni seji občinskega sveta, dne 11. 12. 2019, in objavljen v Uradnem vestniku Občine Šentjernej, št. 14/2019. Dopolnjen in spremenjen je bil na 10. redni seji občinskega sveta s 1. Rebalansom proračuna za leto 2020, z dne 10. 6. 2020, ki je bil objavljen v Uradnem vestniku Občine Šentjernej, št. 4/2020.

V obdobju pod 1. 1. do 30. 6. 2020 so bila prejeta sredstva oz. doseženi prihodki proračuna v višini 2.976 tisoč evrov, kar predstavlja 36,5 % planiranih prihodkov in porabljena sredstva proračuna v višini 2.746 tisoč evrov oz. to pomeni 33,6 % načrtovanih.

V proračunu občine se v skladu z 49. členom Zakona o javnih financah zagotavljajo sredstva za proračunsko rezervo, ki deluje kot proračunski sklad. Sredstva proračunske rezerve se uporabljajo za financiranje izdatkov za odpravo posledic naravnih nesreč, kot so potres, poplava, zemeljski plaz, snežni plaz, visok sneg, močan veter, toča, žled, pozeba, suša, množični pojav nalezljive človeške, živalske ali rastlinske bolezni, druge nesreče, ki jih povzročijo naravne sile in ekološke nesreče. V letošnjem polletnem obdobju so se sredstva proračunske rezerve Občine Šentjernej porabila v skupni višini 9.783 evrov za financiranje izdatkov za potrebe obvladovanja epidemije COVID-19, in sicer za nabavo razkužil, termometrov in robčkov, elastik za maske, platna za izdelavo zaščitnih mask, kombinezonov za enkratno uporabo, rokavic, škornjev in zaščitnih mask.

Poraba sredstev po finančno najtežjih področjih proračunske porabe v polletnem obdobju tega leta je naslednja: lokalna samouprava in upravljanje z občinskim premoženjem: 423 tisoč evrov, izobraževanje: 867 tisoč evrov, socialno varstvo: 124 tisoč evrov, zdravstveno varstvo: 36 tisoč evrov, kultura, šport, ostale nepridobitne organizacije: 125 tisoč evrov, gospodarstvo: 10 tisoč evrov, cestna infrastruktura in promet: 526

tisoč evrov, prostorsko planiranje in stanovanjsko komunalna dejavnost: 378 tisoč evrov in varovanje okolja in naravne dediščine: 74 tisoč evrov.

Najpomembnejši projekti na področju cestne in komunalne infrastrukture v letošnjem letu so naslednji:

- rekonstrukcija in asfaltiranje lokalnih cest in javnih poti,
- nadaljevanje rekonstrukcije cestne infrastrukture v Dol. Vrhpolju in ureditev infrastrukture v Gor. Vrhpolju,
- zamenjava svetilk javne razsvetljave,
- medobčinski projekt Hidravlična izboljšava vodovodnega sistema Dolenjske,
- projekt Odvajanje in čiščenje v porečju Krke – aglomeracija Vrh,
- sanacija ceste Šmarje–Pleterje (II. in III. faza),
- hortikulturna ureditev na pokopališču v Šentjerneju,
- priprava Občinskega prostorskega načrta (OPN) Občine Šentjernej. ■

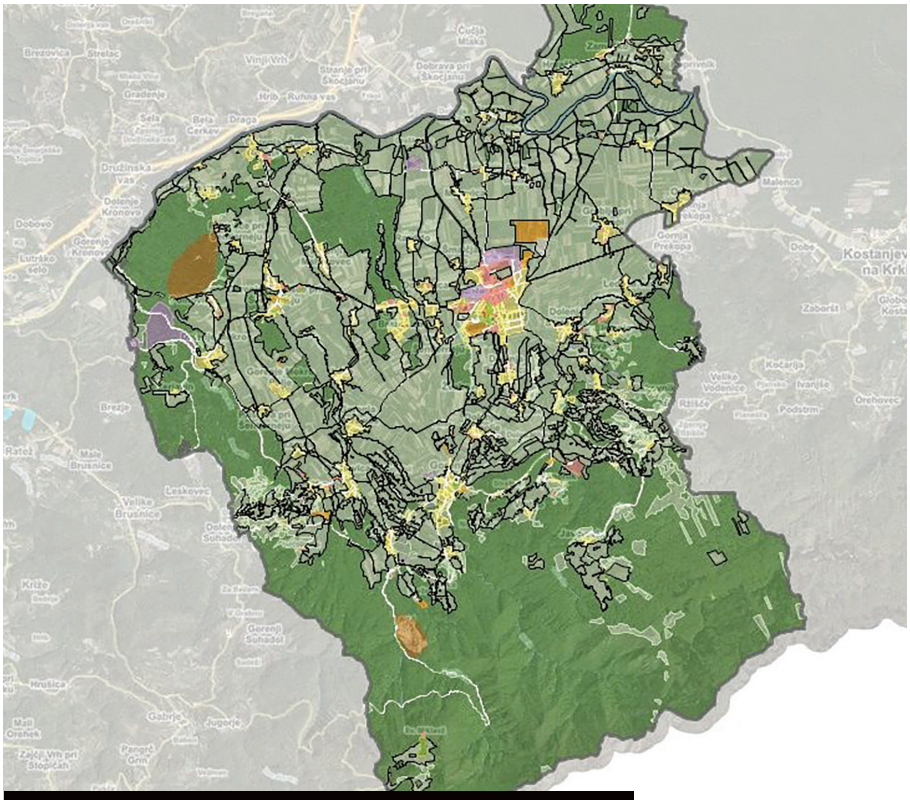

Priprava Občinskega prostorskega načrta (OPN) Občine Šentjernej.

Sanacija ceste Šmarje–Pleterje.

Pred pričetkom hortikulturne ureditve na pokopališču v Šentjerneju.

PRIČELA SE JE II. FAZA REKONSTRUKCIJE LOKALNE CESTE ŠMARJE–PLETERJE

SAMO HUDOKLIN

EMIL TURK

Z dnem 1. 7. 2020 se je začela rekonstrukcija lokalne ceste Šmarje–Pleterje (II. faza). Izvajalec del je podjetje CGP d. d., pogodbeni rok za zaključek investicije je 15. 9. 2020. Vrednost pogodbenih del znaša 179.797,60 evrov. Za investicijo je bil izdelan projekt PZI »Rekonstrukcija lokalne ceste LC 395 141, od križišča v Šmarju do križišča za Pleterje«, ki ga je izdelalo podjetje Stia d. o. o. Glede na projekt so bili za II. fazo investicije izdelani novelirani popisi s predizmerami. Prvi del navedene ceste je bil urejen v letu 2016, v aktualnem naročilu bo odstranjen obstoječi poškodovani nasip, urejeno bo odvodnjavanje, izvedeni bodo temelji, zgrajen nov nasip in položen nov dvoslojni asfalt. Z zaključeno investicijo se bo izboljšala prevoznost ceste in splošna prometna varnost, omogočeno pa bo tudi lažje vzdrževanje navedenega odseka. Trenutno poteka odstranjevanje obstoječega nasipa, izvedba temelja novega nasipa ter navoz gramoza za nov nasip. ■

Veleposlanik Ruske federacije obiskal Šentjernej

ANITA PETRIČ

Nj. eksc. Timur EYVAZOV, izredni in pooblaščeni veleposlanik Ruske federacije v Republiki Sloveniji, je v sredo, 15. julija 2020, obiskal Občino Šentjernej. Veleposlanik si je v svojem mandatu zadal obiskati čim več občin, med drugim tudi našo. Sprejel ga je župan Jože Simončič, ki mu je predstavil občino in mu poklonil spominsko darilo šentjernejskega petelina. Veleposlanik je obiskal še podjetji Arex d. o. o. Šentjernej in Caviar biosistemi d. o. o. Istega dne je obiskal tudi Občino Žužemberk in Mestno občino Novo mesto. ■

KDO SPREJEMA ODLOČITVE V OBČINSKEM SVETU?

***Tokrat predstavljamo svetnika* JOŽETA VRTAČIČA.**

SABINA JORDAN KOVAČIČ OSEBNI ARHIV JOŽETA VRTAČIČA

Za svetnika je sedaj to prvi mandat v Občinskem svetu Občine Šentjernej. Kot pravi Vrtačič, se je za kandidaturo odločil z namenom po aktivnem sodelovanju pri izboljšanju razmer v občini, predvsem v ospredje postavlja zagotovitev ustrezne infrastrukture za mlade nadarjene športnike in kvaliteto življenja mladih družin. ***»Izvolitev v občinske klopi mi pomeni, da imam možnost povedati stvari na glas in predvsem s svojimi izkušnjami pomagati do uresničitve zadanih ciljev.«*** Hkrati pa se svetnik z izvolitvijo zaveda, da mu le-ta daje odgovornost, da dane obljube tudi izpolni. Ob nastopu svetniške funkcije se je svetnik seznanil z vsebinami statuta in poslovnika. V dveh letih mandata je veliko stvari že osvojil, še naprej pa ga žene visoka motivacija po učenju novih stvari. Z dosedanjim delom občinskega sveta je zadovoljen. Tudi v prihodnje si želi konstruktivnega sodelovanja vseh svetnikov, saj kot pravi, da so na dobri poti, da občanom izboljšajo kakovost življenja. ***»V tem mandatu bom največ poudarka namenil ureditvi atletskega stadiona, povečanju nogometnega igrišča in postavitvi zunanjih igral za mlade družine. Seveda pa bom podpiral tudi kvalitetne skupne odločitve občinskega sveta.«*** Vrtačič si predvsem želi, da se sliši glas mladih, ki so polni novih idej in projektov.

Jože Vrtačič z družino živi na Gorenji Gomili. Je bivši vrhunski športnik, po izobrazbi komunalni inženir. Zaposlen je v podjetju Gallus d. o. o. v Šentjerneju, hkrati pa tudi predsednik in trener v Atletskem klubu Šentjernej. Prosti čas najraje preživlja aktivno v družbi z družino. ■

POMOČ DRUŽINI NA DOMU

DARJA BAMBIČ

V skladu z Zakonom o socialnem varstvu Občina Šentjernej zagotavlja mrežo javne službe za pomoč družini na domu. Ta predstavlja eno od oblik pomoči v okviru socialnovarstvene storitve pomoč družini na domu: socialno oskrbo upravičenca v primeru invalidnosti, starosti ter v drugih primerih, ko ta lahko nadomesti institucionalno varstvo ter se tako posamezniku omogoči, da lahko čim dlje ostane v domačem okolju. Pomoč na domu je namenjena pretežno starejšim osebam, ki živijo na svojem domu, vendar se zaradi bolezni ali drugih težav povezanih s starostjo, ne morejo več v celoti oskrbovati ali negovati sami, niti tega v zadostnem obsegu ne zmorejo njihovi svojci ali sosedje. Do te oskrbe je upravičen tudi hudo bolan otrok, otrok s težko motnjo v telesnem ali težko in najtežjo motnjo v duševnem razvoju, ki ni vključen v organizirane oblike varstva.

Na območju občine Šentjernej pomoč družini na domu izvaja Dom starejših občanov Novo mesto. Občina Šentjernej v okviru te zakonske naloge zagotavlja sredstva za strokovno pripravo, za subvencioniranje stroškov storitve v višini 70 % za vse uporabnice in uporabnike (Zakon o socialnem varstvu sicer določa, da morajo občine storitev financirati najmanj v višini 50 % subvencij k ceni storitve) ter sredstva za (do)plačevanje storitve uporabnicam in uporabnikom, katerim je bila pri pristojnem centru za socialno delo izdana odločba, s katero so delno ali v celoti oproščeni plačila storitve.

Izvajalec, Dom starejši občanov Novo mesto, storitev izvaja na domu vse dni v tednu, tudi sobote, nedelje in praznike do 20. ure. Cene storitve se oblikujejo na podlagi določb Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev in niso tržne.

Vlogo za storitev socialne oskrbe pomoč družini na domu lahko občani Občine Šentjernej podate na Dom starejših občanov Novo mesto, Šmihel 1, 8000 Novo mesto, s katerim boste sklenili dogovor o opravljanju storitve.

Dom starejših občanov Novo mesto za naše občane opravlja tudi socialni servis prinašanje pripravljenih toplih obrokov hrane na dom. Strošek dostave na delovni dan je 1,73 evrov, na nedeljo 1,87 evrov in na praznik 1,90 evrov. Navadno malo kosilo stane 3,90 evrov, veliko pa 5,51 evrov. Tudi v tem primeru lahko uporabnik poda vlogo na Dom starejših občanov Novo mesto. ■

CENIK:

	efek. ura	cena za občino	cena za uporabnika
efek. ura – delavnik	23,91	16,74	7,17
efek. ura – nedelja	29,75	20,83	8,92
efek. ura – praznik	31,69	22,18	9,51

LETOVANJE ŠOLARJEV IN OTROK NA DEBELEM RTIČU

BARBARA OZIMEK, *sekretarka Območnega združenja Rdečega križa Novo mesto*

Območno združenje RKS Novo mesto je tudi med letošnjimi šolskimi počitnicami organiziralo letovanje za 185 otrok na Debelem rtiču. Vključili smo otroke s pogostimi zdravstvenimi težavami in otroke iz socialno šibkih družin, stare od 6 do 18 let iz občin, ki jih pokrivamo z delom. Letovali so v dveh sedem dnevnih izmenah, v vsaki je bila za otroke zadolžena spremljevalna ekipa pedagoškega vodje, mentorjev in pomočnikov mentorjev. Letovanje je kljub začetnim pomislekom, ali bomo lahko izvajali ukrepe in poskrbeli za preprečevanje okužb z novim korona virusom, steklo in minilo brez težav. Naša skupina je bila nastanjena v paviljonu Morska zvezda, imeli so poseben razpored za uporabo jedilnice, bazena, drugače pa so se držali bolj za sebe. Otroci so bili letos celo manj bolni, najbrž tudi zaradi rednega razkuževanja in vzdrževanja higiene. Udeležili so se delavnic prve pomoči, sproščanja in zdrave prehrane,

Preizkusili so kajake.

Debeli rtič je biser narave na slovenski obali, ki ponuja mnogo možnosti otrokom za različne dejavnosti.

ustvarjalnih delavnic, preizkusili so supe in kajake ter se udeležili izleta z ladjico v Izolo. Neplavalci so imeli tečaj plavanja in nekateri tudi splavali. Na letovanju so prepovedani mobiteli in računalniki, vendar, ker je program pester, vseh teh naprav ne pogrešajo. Teden mine hitro, vendar spomini nanj ostajajo še dolgo, nekateri otroci se letovanja udeležijo večkrat zaporedoma.

Letošnje poletje veliko otrok ne bo šlo z družinami na počitnice na morje, zato je organiziranja letovanja še toliko bolj dobrodošlo. Sploh pa, ker je zelo dostopno, saj starši zanj prispevajo samo 40 evrov. Letovanje sofinancirajo ZZZS in občine MO Novo mesto, Šentjernej, Škocjan, Dolenjske Toplice, Straža, Mirna Peč, Žužemberk in Šmarješke Toplice. Za 22 otrok je bilo letovanje brezplačno, ker so prispevek namesto staršev pokrile posamezne krajevne organizacije RK. Organiziranje letovanja je za novomeški Rdeči križ dolgoletna in pomembna dejavnost, saj se trudimo, da jo izvedemo kvalitetno, varno in v korist otrok. Naj tako tudi ostane. ■

OBVESTILO LASTNIKOM PSOV

SPOŠTOVANI LASTNIKI PSOV V OBČINI!

Biti lastnik psa je odgovornost, pri tem mora lastnik poskrbeti za zdravje in dobrobit psa, kot tudi za dejanja in morebitno škodo, ki jo njegov pes povzroči. Namen tega obvestila je, da vam predstavimo obveznosti lastnikov in skrbnikov psov, ki izhajajo iz zakonodaje. Po Zakonu o zaščiti živali mora lastnik oziroma skrbnik psa zagotoviti fizično varstvo, tako da je le-ta obvezno na povodcu, nevarne pasme psa pa opremiti z nagobčnikom. Prosto gibanje psa na javnih površinah lahko za ostale uporabnike teh površin predstavlja določeno nevarnost, še zlasti na cestah in ob cestnem svetu javne ceste je prepovedano puščati živali brez

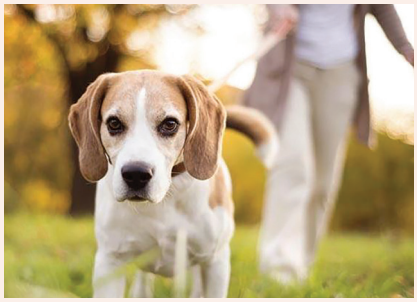

nadzorstva (Zakon o cestah). **Poleg zgoraj navedenega je potrebno še posebej opozoriti tudi na pasje iztrebke, ki predstavljajo veliko nadlogo, tako z vidika higiene in zdravja kot tudi estetike.** Žival ima svoje potrebe in zato pobiranje pasjih iztrebkov na javnih površinah in tudi na privatni zelenici za svojimi psi ni nadležno opravilo, pač pa je to naloga vsakega odgovornega lastnika psa. Lastnike psov pozivamo, da za svoje ljubljenčke skrbijo odgovorno, poskrbijo za njihovo zdravje, jih imajo zaprte v za to primernih prostorih in ogradah, jih v času sprehodov vodijo na povodcu in ne puščajo njihovih iztrebkov na javnih površinah in privatnih zelenicah (ko lastnik najraje pogleda v drugo smer, ko njihov ljubljenček opravlja svojo potrebo). Samo tako bomo namreč skupaj pripomogli k bolj sproščenim sprehodom in kar je najpomembneje, zagotovili bomo varnost rekreativcev, sprehajalcev, starejših občanov, predvsem pa naših/vaših otrok. Pes je najboljši človekov prijatelj in v sožitju z ljudmi živi že tisočletja. Zavedajmo se odgovornosti in poskrbimo torej, da bo sobivanje psa in človeka tudi v prihodnosti prijetno. Hvala za razumevanje in upoštevanje tega obvestila. ■

Javni poziv COVID-19 za nakup zaščitne opreme

BREDA KONCILJA, *Območna obrtno-podjetniška zbornica Novo mesto*

Namen javnega poziva je zagotovitev ustrezne varnosti zaposlenih in varnega poslovanja v času epidemije COVID-19 oz. po njej kot preventiva pred ponovnim širjenjem virusa. Več na spletni strani Slovenskega podjetniškega sklada *https://podjetniskisklad.si/sl/razpisi?view=tender&id=107*

1. KDO?

Na poziv se lahko prijavijo mikro, mala in srednje velika podjetja s sedežem v Republiki Sloveniji, ki se kot pravna ali fizična oseba, ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo in so organizirana kot gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki ali zadruge (v nadaljevanju MSP). Za opredelitev MSP in določitev velikosti podjetja prijavitelji upoštevajo določila iz Priloge 1 Uredbe 651/2014/EU in imajo vsaj 5 zaposlenih.

2. ROK?

Koriščenje sredstev bo možno v letu 2020. Obdobje upravičenosti stroškov in izdatkov se

prične od **12. 3. 2020 in traja do 31. 10. 2020**. Javni poziv bo odprt **do porabe sredstev**. Informacija o morebitni predčasni porabi sredstev bo objavljena na spletni strani Slovenskega podjetniškega sklada.

3. VIŠINA SREDSTEV

Podjetju se lahko po tem javnem pozivu izplača **najmanj 1.000,00 evrov in največ do 9.999,00 evrov**.

DDV ni upravičen strošek.

Višina pavšalnega zneska za posamezni projekt lahko znaša največ zmnožek **200 evrov x število vseh zaposlenih na dan oddaje vloge** ter hkrati ne sme presegati 9.999,00 evrov, pri čemer izračun maksimalne možne kvote 200 evrov/zaposlenega temelji na izračunih analize cen zaščitne opreme.

4. KAJ?

Slovenski podjetniški sklad bo priznal največ naslednje dovoljene vrednosti na kos posamezne kategorije zaščitne opreme (to so zaščitne maske, razkužila, rokavice, termometri), ki so opredeljene v izračunih analize cen zaščitne opreme (izražene v ceni brez DDV na kos):

- zaščitne maske obrazne – pralne: največ do 4 evrov na posamezni kos,
- zaščitne maske obrazne – za enkratno uporabo: največ do 1 evro na posamezni kos,
- zaščitne rokavice: največ do 0,10 evra na posamezni kos,
- razkužila: največ do 20 evrov na liter,
- termometri za merjenje telesne temperature – brezstični: največ do 50 evrov na posamezni kos.

5. INFO

Brezplačne informacije: **zascitna@podjetniskisklad.si** ali **030 700 170** (SPOT Svetovanje JV Slovenija). ■

ZBIRAJMO ODPADNO JEDILNO OLJE!

KOMUNALA NOVO MESTO, D. O. O.

Morda niste vedeli, da odpadno olje iz gospodinjstev, ki konča kot odpadek v okolju, predstavlja zelo visoko onesnaženje, ki ga morajo mikroorganizmi v naravi razgrajevati več let, da nima več škodljivega vpliva na okolje. Po strokovnih ocenah lahko 1 liter odpadnega olja onesnaži kar milijon litrov pitne vode, poleg neposrednih tveganj za oskrbo s pitno vodo pa olja povečujejo tudi stroške čiščenj odpadnih voda na čistilnih napravah in s tem višje stroške javnih storitev v občinah.

Ali veste, da se lahko primerno shranjeno in odloženo odpadno olje iz gospodinjstev ponovno uporabi? Iz enega litra odpadnega jedilnega olja je mogoče proizvesti 0,9 litra ekološkega goriva ali do tisoč litrov bioplina, kar pomeni, da je lahko odpadno rastlinsko jedilno olje koristna surovina.

Odpadno rastlinsko jedilno olje je za okolje zelo obremenjujoč odpadek. Ne smemo ga mešati z ostalimi odpadki in ne zlivati v odtoke ali neposredno v naravo – potrebno ga je zbirati v posebnih posodicah ter polne oddajati na mesta za zbiranje odpadnega jedilnega olja. Ohlajeno olje zlijte v plastenko ali steklenico in ga odnesite do najbližje zbirne posode za odpadno jedilno olje. Lahko ga oddate tudi ob mobilni akciji zbiranja nevarnih odpadkov ali pripeljete v zbirni center.

V Mestni občini Novo mesto imamo že na voljo petnajst zbiralnikov za odpadno jedilno olje, kateri so sofinancirani iz projekta »Zbirajmo odpadno jedilno olje – na bolje«, ki je bil prijavljen na javni poziv LAS Dolenjska in Bela krajina ter je sofinanciran preko programa CLLD, s sredstvi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

Ob tej priložnosti vas seznanjamo, da je PREPOVEDANO:

- mešati odpadna jedilna olja z drugimi odpadki ali jih prepuščati skupaj z mešanimi komunalnimi odpadki,
- odvajati odpadna jedilna olja v javno kanalizacijo ali neposredno v vode in izpuščati v tla ali na tla,
- mešati odpadna jedilna olja z biološko razgradljivimi odpadki.

V letošnjem letu nameravamo postaviti uličnе zbiralnike tudi v naslednjih občinah: Dolenjske Toplice, Šmarješke Toplice, Mirna Peč, Škocjan, Šentjernej, Žužemberk, Straža ter še dodatne v MO Novo mesto.

Poleg zgoraj naštetih, je pomemben izziv tudi še tesneje povezati lokalne skupnosti v skrbi za varno in zdravo okolje, pri čemer je najboljši odgovor aktivno sodelovanje vseh občanov in vidni učinki v okolju. Vsi, ki še ne, danes pričnite z ločenim zbiranjem odpadnega jedilnega olja.

Za mojo lepo dolino, Komunala Novo mesto. ■

V avgustovski številki glasila vam predstavljamo LAMPE-SOFRIĆ GOSTINSTVO *d. o. o.*

TRADICIJA SE USPEŠNO PRENAŠA IZ RODA V ROD

Tokrat smo se ustavili na Trgu Gorjanskega bataljona in zavili v Bar Bacardi. Morda ste si v njem že privoščili kavico, kepico sladoleda ali kozarec lokalnega vina. V tokratni številki vam predstavljamo Lampe-Sofrić gostinstvo d. o. o., ki nam je bolj znan po imenu Bar Bacardi. Pogovarjali smo se z lastnico MATEJO LAMPE.

ANITA PETRIČ

OSEBNI ARHIV LAMPE-SOFRIĆ GOSTINSTVO D. O. O.

Koliko časa se že ukvarjate z gostinstvom?

Odkar sem končala srednjo gostinsko šolo že redno delam v gostinstvu, torej dobrih 28 let. Lahko pa tudi rečem, da že celo življenje, saj sem gostilniški otrok.

Gostinski lokal so imeli že vaši starši, nam lahko opišete njihovo zgodbo? Kako je bilo včasih biti gostinec, v primerjavi z današnjim časom?

Po mojih raziskavah sem prišla do podatka, da je obrt v naši družini v Šentjerneju že najmanj 110 let. Anton Lampe se je leta 1907 priučil za pekovskega mojstra v Trstu in Pulju, ter nato vodil pekarno in žganjarno v Šentjerneju. Po njegovi smrti je leta 1932 obrt prevzel njegov najmlajši sin Rudolf Lampe in leta 1937 poleg pekarne odprl še okrepčevalnico oz. buffet, žal so mu po drugi svetovni vojni pekarno zaprli. Rudolf pa je imel še eno veliko strast in to je bila fotografija. Za Rudolfom je obrt prevzela njegova žena Ana in po njeni upokojitvi moj oče Tomaž Lampe, ki je prvi v svojem lokalu v Šentjerneju začel prodajati espresso kavo in točeno pivo.

Če vprašate mene, je bilo včasih lažje, saj ni bilo toliko birokracije in papirnate vojne, ki jo zahteva današnja zakonodaja. Če pa vprašate moje starše, vam bosta rekla, da je tudi takrat bilo treba delat in to trdno, da si preživel.

»Naši domači gostje so bili od nekdaj zelo prijetni, domači in prijateljski, tako da imam vedno občutek, kot da sem na domačem pikniku med prijatelji in ne v službi.«

Katerega leta ste vi prevzeli vajeti in s kakšnimi besedami bi opisali domačega gosta?

Lokal sem prevzela konec leta 2001. Naši domači gostje so bili od nekdaj zelo prijetni, domači in prijateljski, tako da imam vedno občutek, kot da sem na domačem pikniku med prijatelji in ne v službi.

Pri vas se med letom odvija, vsaj včasih se je, vrsto različnih dogodkov. Kateri je najbolj obiskan in najljubši? Nekoč ste imeli tudi diskoteko?

Daleč najbolj priljubljen je bil BACARDI OPEN PARTY, ki smo ga prirejali v času Jernejevega, kot proti utež domači glasbi, ki je bila namenjena starejšem občinstvu, mi pa smo vrteli glasbo za mlajše občinstvo. Idejni vodja PARTY-ja pa je bil Uroš Vide.

Ko je oče leta 1992 prenovil lokal in ga preimenoval v Bacardi, smo med vikendi vrteli glasbo in poskrbeli za zabavo in ples.

Gostinci velikokrat potarnate nad pomanjkanjem kadra. Kakšen bi po vašem mnenju moral biti dober natakar?

Kot prvo šolan, hiter, uglajen, komunikativen, prijazen, dobrovoljen, vesten, nepristranski, ni obrekljiv, redoljuben in seveda pošten. Vendar je žal toliko dobrih lastnosti težko najti pri enem samem človeku, verjamem pa, da je v vsakem človeku malo vseh teh lastnosti.

Kako ste se znašli v času korona krize?

Delovno. Cela družina je poskrbela, da smo temeljito opravili vzdrževalna dela, kot je generalno čiščenje in beljenje.

4. maja so gostinci odprli terase in vrtove lokalov. Kako ste preživeli prve dni dela?

To je bil že zelo težko pričakovan dan, saj sem komaj čakala, da bomo ponovno odprli svoja vrata. Dela se nisem razveselila samo jaz, saj v svoji karieri še nikoli nisem ostala brez službe, ampak tudi naše stranke, ki so odprtje z nestrpnostjo pričakovale.

Kakšen je sedaj obisk v vašem lokalu?

Daleč od tega kar je bilo prejšnja leta, vendar sem zelo vesela vsakega gosta, ki nas obišče in svojih pet minut preživi pri nas.

»Natakar mora biti šolan za svoj poklic, hiter, uglajen, komunikativen, prijazen, dobrovoljen, vesten, nepristranski, ne obrekljiv, redoljuben in seveda pošten.«

Kako pa bi ocenili odnos trenutne vlade in NIJZ do gostincev nasploh?

Trenutno zelo zmedeno in mačehovsko. Vsi se zavedamo, da v trenutni situaciji nekateri ukrepi morajo biti. Pa vendar, pogrešam točna, dosledna in človeška navodila, kako naj ukrepamo. Najbolj čuden je ukrep, da mora stranka v lokal stopiti z masko, za mizo jo sname in potem je v redu, če se smeji, kašlja in kiha v prostoru za mizo, kar seveda ni najbolj logično.

Kakšne so vaše želje za v bodoče? Zagotovo si najbolj želite, da se življenje vrne spet v normalne tirnice?

Življenje se mora čim prej vrniti v stare tirnice, saj smo ljudje socialna bitja in za svoje normalno delovanje potrebujemo drug drugega. Le tako smo lahko boljši ljudje. ■

PROSLAVA OB DNEVU DRŽAVNOSTI

25. junija praznujemo spomin na eno največjih prelomnic v slovenski zgodovini – spomin na dan, ko je Slovenija postala formalno neodvisna. Na ta dan sta bili sprejeti Deklaracija o neodvisnosti Slovenije in Temeljna ustavna listina samostojnosti. Občina Šentjernej je v petek, 19. junija 2020, ob 29. obletnici osamosvojitve Slovenije, pripravila proslavo v počastitev dneva državnosti. Iz varnostnih razlogov je prireditev potekala na ploščadi pred Kulturnim centrom Primoža Trubarja.

ANITA PETRIČ

EMIL TURK

Kot gostitelj je zbrane nagovoril župan Občine Šentjernej Jože Simončič. Župan se je zahvalil vsem posameznikom in službam, ki so pomagali občanom v času epidemije: članom štaba Civilne zaščite Občine Šentjernej in gasilcem, zdravstvenim delavcem, osebju za pomoč na domu, pripadnikom policije, rdečega križa in karitasa, šolnikom in vzgojiteljicam, zaposlenim v občinski upravi, kmetovalcem, poštnemu osebju, trgovcem, uslužbencem v energetiki, transportu in komunali, šiviljam prostovoljkam, ki so šivale maske, Kartuziji Pleterje, ki je donirala razkužilo in ostalim, ki niso imenovani, pa bi si to zaslužili. Župan je zbrane nagovoril z naslednjimi besedami:

»Upravičeno smo ponosni na našo domovino, ki je lepa, ima lego, ki je strateškega pomena, čudovite gore, reke in morje, plodno zemljo, čisto vodo in zrak. To so naravne danosti, ki so nam podarjene in jih moramo ohranjati. Ponosni smo na naše prednike, ki so bili pokončni in pogumni, znali in upali so se upreti sovražniku in preživeti, bili so iznajdljivi in podjetni, bili so zavedni, zato so prenesli na svoje naslednike slovenski jezik in kulturo. Vse navedeno nam mora biti v navdih in pogum, vendar to so storili oni, naši predniki. Kaj pa se pričakuje od nas, kaj bodo naši zanamci prejeli v svojo dediščino, česa se bodo spominjali? Domovino Slovenci razumemo in sprejemamo že od nekdaj, svoje države pa od razpada Karantanije do osamosvojitve leta 1991 nismo imeli. Svojo domovino smo živeli do osamosvojitve v različnih državnih tvorbah. Domovino sprejemamo in ljubimo, države pa kot da ne razumemo, jo kritiziramo in večkrat celo odklanjamo kot nepotrebno breme.

Domovina je prostor, to so spomini, to je dediščina, to je živ stik med ljudmi, ki »dobro v srcu mislijo«. To je prostor, ki so ga kultivirale mnoge predhodne generacije, so spomini, ki iz osebnih izkušenj prehajajo v skupno zgodovino, je dediščina, ki so jo predniki ustvarili, je živ stik, v katerem beseda da besedo.

Država je naprava za upravljanje domovine. Državne oblike se spreminjajo, domovina pa

ostane. Vsak in vsi imamo pravico do domovine. Prav tako imamo pravico do takšne države, ki bo upravljala domovino v imenu skupnega dobrega. Država je skupek političnih ustanov, kot so parlament, vlada in sodišče. Država, to niso ljudje, ki te ustanove vodijo oziroma v njih delujejo, je naše skupno orodje za urejanje skupnega življenja.

Pred nami je veliko izzivov. Državljanke in državljani imamo dolžnost, pa tudi pravico, da se s posameznimi odločitvami in ravnanji države ne strinjamo, vendar nam slednje nikakor ne daje pravice, da smemo državo rušiti ali ji kako drugače škodovati.

Zreli narodi čuvajo državo, ker se zavedajo, da se državo gradi, gradnja pa je proces, ki zahteva čas, voljo in prispevek vseh. Zmotno je stališče, da država obstaja samo zato, da daje. Če hoče država dajati, mora najprej dobiti, in to prav vsaka. Če je samostojna in demokratična, kot je naša, ima vsak državljan, ne glede na njegovo opredeljenost ali status na upravljanje države in njen razvoj v principu, enak vpliv. Komur ni vseeno za domovino, mu tudi ne more biti vseeno za državo. Imamo dobro državo, vabim vas, da jo spoštujemo, izboljšujemo in gradimo s skupnimi močmi ...«

V programu, ki je bil posvečen domovini Sloveniji, je nastopil Šentjernejski oktet, ki se tudi na svojih letnih koncertih rad spomni domovine. Pihalni orkester Občine Šentjernej pod taktirko Sandija Franka je zaigral več različnih slovenskih skladb. Predstavili so se mladi recitatorji iz osnovne šole in Otroška folklorna skupina Šentlora, ki so navdušili s petjem. Vrhunec proslave sta bili skupni pesmi pihalnega orkestra in okteta *Ljubim te Slovenija* ter domača himna. Po proslavi so nastopajoči in občani skupaj nazdravili ob prazniku domovine. Za pogostitev so poskrbeli člani Društva vinogradnikov Šentjernej in članice Društva kmetic Šentjernej. Občina Šentjernej se vsem sodelujočim iskreno zahvaljuje. ■

Župan Občine Šentjernej sprejel najbolj uspešne osnovnošolce v občini

ANITA PETRIČ

Župan Občine Šentjernej Jože Simončič je v ponedeljek, 29. junija 2020, v avli Kulturnega centra Primoža Trubarja, sprejel najbolj uspešne osnovnošolce v občini, učenke Osnovne šole Šentjernej, ki so v vseh devetih letih šolanja dosegle najvišji učni uspeh. Učenke so se dogodka udeležile v spremstvu učiteljic, pomočnika ravnatelja in ravnatelja osnovne šole (dva učenca se dogodka žal nista mogla udeležiti). Župan je v svojem uvodnem nagovoru zbranim učenkam čestital za odlične rezultate skozi vsa leta dosedanjega šolanja, jim zaželel uspešno nadaljnjo pot ter prijetne počitnice. Ob tej priložnosti so odličnjakinje prejele spominsko darilo ter cvet. Skupno druženje se je nadaljevalo s prijetnim klepetom in sladko pogostitvijo.

Na fotografiji spodaj so odličnjakinje: NIKA ŠKUFCA KALIN, ULA BARTOL PAVŠELJ, EVA LUŠTEK, NEŽA RANGUS, ANA HOSTA, EMA CVELBAR in MANCA JUDEŽ. Manjkala sta ENEJ JARKOVIČ in TIM NARAT. ■

STANE PIRNAR TIK POD VRHOM NA DRŽAVNI SALAMIJADI

SABINA JORDAN KOVAČIČ

JERNEJ PETROVIČ

V juniju je v organizaciji Zveze društev salamarjev Slovenije v Gostišču na trgu v Hiši kulinarike v Novem mestu potekalo finale izbora slovenskih salamijad. Šest članska strokovna komisija še zdaleč ni imela lahkega dela. V finalno ocenjevanje se je uvrstilo 59 vzorcev salam in prav vse so bile več kot odlične. Razlike med vzorci so bile izredno majhne. Zmaga je letos odšla v roke Marka Luzarja iz Orešja pri Šmarjeti, na drugo mesto se je uvrstil Stane Pirnar iz Gorenjega Gradišča, tretji pa je bil Milan Daničič iz Boštanja. ■

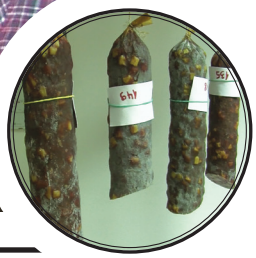

MAJA VOVKO: 22. CVIČKOVA PRINCESA

48. teden cvička

SABINA JORDAN KOVAČIČ

OSEBNI ARHIV MAJE VOVKO

V petek, 17. julija 2020, je pri lovskem domu v Velikem Gabru potekal zaključni dogodek v okviru 48. Tedna cvička. Osrednja tradicionalna vinogradniško-turistična prireditev na Dolenjskem, ki bi morala letos v mesecu juniju potekati v Trebnjem, je bila zaradi ukrepov za zajezitev koronavirusa odpovedana. Z upoštevanjem vseh priporočil NIJZ pa sta Občina Trebnje in Zveza društev vinogradnikov Dolenjske izpeljala vsaj zaključek, na katerem so okronali novega kralja cvička in razglasili 22. cvičkovo princeso. Cvičkova princesa je postala študentka Biotehniške fakultete v Ljubljani, smer agronomija in hortikultura, Maja Vovko iz Dolenjega Maharovca. Novi kralj cvička pa je Andrej Grabnar iz Ardra pri Raki. Čestitamo! ■

VINKO ŠTEMBERGER: novi ambasador cvička

ANITA PETRIČ

ARHIV OBČINE ŠENTJERNEJ

V okviru 48. Tedna cvička je novi ambasador cvička postal Vinko Štemberger, vinogradnik, ki je s svojo osebnostjo, predanostjo in strokovnostjo, veliko prispeval k enotni podobi cvička kot ga poznamo danes. Bil je eden od »očetov« cvička, saj je med prvimi zasadil vinograde za pridelavo tega vina. Leta 2000 je gospodarjenje predal sinu Gregorju Štembergerju, ki uspešno nadaljuje očetovo pot. Danes Vinko pomaga pri obdelovanju vinograda, še vedno je aktiven v šentjernejskem društvu vinogradnikov. Z njegovo pomočjo, ali prav zaradi njega, se Dolenjska lahko ponaša kot dežela cvička. ■

GASILSKA ZVEZA ŠENTJERNEJ

20 LET OBSTOJA GASILSKE ZVEZE ŠENTJERNEJ

V tokratni številki vam predstavljamo delovanje Gasilske zveze Šentjernej, ki v letošnjem letu obeležuje 20 let delovanja na področju zaščite in reševanja. Gasilska zveza je letošnja prejemnica SPOMINSKE PLAKETE ŠENTJERNEJA.

ALEŠ MEDLE
ARHIV OBČINE ŠENTJERNEJ

Gasilsko zvezo Šentjernej so maja leta 2000 ustanovila prostovoljna gasilska društva, ki delujejo na območju občine Šentjernej. To so Prostovoljna gasilska društva Cerov Log, Dolenja Stara vas, Groblje, Ostrog in Stara vas – Loka, ki spadajo v 1. kategorijo, Gorenje Vrhpolje, Maharovec, Mokro Polje in Orehovica, ki spadajo v 2. kategorijo, ter osrednje društvo Šentjernej, ki spada v 3. kategorijo.

Ideje o ustanovitvi samostojne Gasilske zveze Šentjernej so se pojavile skupaj z nastankom Občine Šentjernej v sredini devetdesetih let prejšnjega stoletja. Pred ustanovitvijo samostojne gasilske zveze so bila društva povezana v sektorja Orehovica in Šentjernej pod okriljem Gasilske zveze Novo mesto, ki je še danes največja gasilska zveza v Sloveniji. Pred drugo svetovno vojno pa so društva Šentjernej in društva vzhodno od Šentjerneja spadala v takratno Župo Krško, društva zahodno od Šentjerneja pa v Župo Novo mesto.

Gasilstvo ima na področju občine Šentjernej dolgoletno tradicijo, saj bo najstarejše Prostovoljno gasilsko društvo Šentjernej prihodnje leto praznovalo 140-letnico obstoja. Najmlajše pa je Prostovoljno gasilsko društvo Cerov Log, ki je bilo ustanovljeno leta 1973. Skozi zgodovino so se gasilska društva prvenstveno ustanavljala zaradi velikih požarov v naseljih, da so se prebivalci tako bolj organizirano branili proti ognjenim zubljem, ki so povzročali prave katastrofe. Pri ustanovitvah so običajno sodelovali ugledni možje tistih časov, pri nabavah prve opreme pa so pomagali premožnejši prebivalci. Ob koncu 19. in na začetku 20. stoletja so gasilci uporabljali ročne brizgalne, ki so jih prevažali s konjskimi vpregami. Tako imamo v naših društvih shranjenih še 5 ročnih brizgaln za prevoz s konji. Že pred drugo svetovno vojno so se gasilci pričeli opremljati z motornimi brizgalnami, katere so že v 50. letih prejšnjega stoletja pričeli prevažati s prvimi avtomobili, kar je bil pomemben

napredek za hitrejše in lažje delo gasilcev. S sodobnimi časi, z novimi tehnologijami, pa je potrebna tudi vedno bolj sodobna oprema in zaščita gasilcev za intervencije. Tako danes v društvih pod okriljem GZ Šentjernej razpolagamo s šestnajstimi vozili, od tega imamo tri večja tovorna vozila, in štirimi prikolicami. V teh vozilih je obilo različne gasilske tehnike, ki nam pride prav na intervencijah.

Gasilci pa danes ne gasimo samo požarov, sodelujemo tudi pri blaženju ostalih naravnih in drugih nesreč, ki prizadenejo naše občane. To pa so poplave, snegolomi, nesreče na cestah, iskanje izgubljenih oseb in drugo. Gasilci v GZ Šentjernej si bomo še posebej zapomnili večdne poplave, ki so prizadejale našo občino jeseni 2010 in 2014. V zadnjih letih se tako vse pogosteje pojavljajo različne tehnične intervencije, ki od gasilcev zahtevajo veliko znanja in poznavanja opreme, s katero razpolagamo. Zaradi tega na gasilski zvezi neprestano skrbimo za različna usposabljanja, ki jih organiziramo sami, operativne gasilce napotujemo na usposabljanja, ki jih organizirata Gasilska regija Dolenjska in Gasilska zveza Slovenije.

»V desetih prostovoljnih gasilskih društvih v občini je vključeno preko 1300 članic in članov.«

Veliko teh usposabljanj poteka v Izobraževalnem centru Uprave RS za zaščito in reševanje na Igu, kjer se gasilci urijo za delo v najzahtevnejših razmerah, ki jih lahko doletijo na intervencijah. V redna letna izobraževanja spadajo tudi vaje, ki jih organizirajo društva, gasilska zveza in Gasilska regija Dolenjska, sodelovali pa smo tudi že na državnih vajah, ki jih je organizirala Uprava RS za zaščito in reševanje.

Gasilska društva v GZ Šentjernej se redno udeležujejo tekmovanj, ki jih organizira zveza s pomočjo posameznih društev. Ta tekmovanja organiziramo 3-krat letno. Tukaj gasilci vseh kategorij, od najmlajših do nastarejših, pokažejo svoje znanje in hkrati tudi psihofizično pripravljenost.

V okviru zveze deluje tudi komisija za delo z mladimi, preko katere veliko pozornosti posvečamo delu z mladimi. Poleg treh tekmovanj, kjer sodelujejo vse kategorije, za mlade gasilce redno organiziramo tudi kviz in orientacijo. Naše najboljše ekipe se prek regijskih tekmovanj redno udeležujejo tudi državnih. Za aktivno vključenost v delo Gasilske zveze Šentjernej smo leta 2015 supaj z mentorji in Osnovno šolo Šentjernej organizirali dvodnevno srečanje Društev mladih gasilcev. Za lažje pridobivanje mladih gasilcev v gasilske vrste pa organiziramo vsakoletni tabor mladih gasilcev v vojašnici Franca Uršiča v Novem mestu ob koncu šolskih počitnic. Tu mentorji poskrbijo, da mladi na sproščen način spoznavajo delo gasilcev in se učijo tudi drugih veščin.

»Gasilci pa danes ne gasimo samo požarov, sodelujemo tudi pri blaženju ostalih naravnih in drugih nesreč, ki prizadenejo naše občane. V zadnjih letih se tako vse pogosteje pojavljajo različne tehnične intervencije, ki od gasilcev zahtevajo veliko znanja in poznavanja opreme, s katero razpolagamo. Zaradi tega na gasilski zvezi neprestano skrbimo za različna usposabljanja ... «

V GZ Šentjernej skrbimo tudi za starejše gasilske in gasilce, ki so skrbeli za razvoj gasilstva v preteklosti, tako da jim pomagamo pri organizaciji vsakoletnih srečanj in strokovnih eksurzijah. V svoje delo pa aktivno vključujemo tudi članice, saj jih vse več sodeluje na različnih izobraževanjih in tudi na intervencijah.

Danes je v vseh desetih prostovoljnih gasilskih društvih včlanjenih preko 1300 članic in članov, od najmlajših pionirk in pionirjev, mladink in mladincev ter do najstarejših veterank in vetranov. Za vključenost društev v delo Gasilske zveze Šentjernej skrbimo tako, da so v organe vodenja po svojih funkcijah v društvih vključeni predsedniki v upravni odbor, poveljniki pa v poveljstvo.

Prostovoljna gasilska društva in gasilska zveza smo včlanjeni v Gasilsko zvezo Slovenije, ki predstavlja vse gasilce v državi pri sprejemanju zakonov in uredb, ki vplivajo na življenje in delo gasilcev, zato je pomembno, da sodelujemo z GZS. Pomembno je tudi sodelovanje z drugimi gasilskimi zvezami, saj se lahko tako naš glas močneje sliši. To sodelovanje z ostalimi, predvsem sosednjimi gasilskimi zvezami in občinskimi poveljstvi, pa je ključnega pomena, ker si v primeru večjih nesreč pomagamo med seboj, pri rednem delu pa si izmenjujemo tudi vsak svoje izkušnje. Sicer pa je GZ Šentjernej del Gasilske regije Dolenjska, kjer sta še GZ Novo mesto in Trebnje. Ob prvi okrogli – deseti obletnici delovanja GZ Šentjernej, smo razvili tudi skupni prapor, ki ga na hrbtni strani krasi posebna oblika petelina, ki ga je izdelala domača akademska slikarka Jožica Medle, in s svojim perjem, krili in kljunom predstavlja vseh deset prostovoljnih gasilskih društev v občini.

Delo v gasilskih organizacijah letos v veliki meri diktira epidemija COVID-19, zato zaradi različnih omejitev ne bomo mogli izpeljati vseh načrtovanih vsakoletnih aktivnosti, pa tudi praznovanje naše 20-letnice bo spremenjeno in nekoliko okrnjeno. Tako smo morali odpovedati vajo s hrvaškimi gasilci na Gorjancih, odpovedali smo tradicionalni tabor mladih gasilcev, namesto treh tekmovanj bomo pripravili eno septembra, prestavili smo plenum Gasilske zveze Slovenije, ki bo predvidoma 19. septembra v Kulturnem centru Primoža Trubarja v Šentjerneju. 10. oktobra pa bomo pripravili osrednjo prireditev in takrat izdali bilten o delu Gasilske zveze Šentjernej v preteklih dvajsetih letih.

Da lahko svoje delo opravljamo nemoteno, se zahvaljujemo za sodelovanje lokalni skupnosti, sponzorjem, donatorjem, vsem občanom in organizacijam s katerimi sodelujemo pri izvedbi različnih aktivnosti.

Gasilci v Gasilski zvezi Šentjernej smo ponosni na naše opravljeno delo, hkrati pa zagotavljamo, da še naprej ostajamo zvesti svojemu načelu po prostovoljni pomoči sočloveku ob vsaki uri in vsakem vremenu. ■

REDNA SKUPŠČINA GASILSKE ZVEZE ŠENTJERNEJ

S sestanka na občini z GZ Šentjernej in vsemi desetimi prostovoljnimi gasilskimi društvi.

ANITA PETRIČ

DARJA BAMBIČ

Gasilska zveza Šentjernej je v prostorih PGD Maharovec, 13. junija 2020, podelila pokal zmagovalni ekipi PGD Maharovec A, ki je osvojila Prehodni pokal Gasilske regije Dolenjska. Podelitev sta opravila predsednik in poveljnik GRD, Janez Bregant in Martin Lužar.

Vsako leto Gasilska zveza Slovenije razpiše tekmovanje v spajanju sesalnega voda (SSV) za člane in članice. Tovrstna tekmovanja se odvijajo tudi po gasilskih regijah. Gasilska regija Dolenjska (GRD) je za letošnje leto razpisala 3 tekme spajanja sesalnega voda za Pokal GRD. Na tretji tekmi je običajno sledila tudi razglasitev zmagovalcev vseh treh tekem, ter podelitev pokalov in medalj. Letos so prvo tekmovanje 8. februarja gostili v PGD Orehovica (Gasilska zveza Šentjernej), kjer je nastopilo 10 ekip članic in 18 ekip članov. Zadnjo soboto letošnjega februarja je druga tekma potekala v PGD Mokronog (GZ Trebnje), kjer se je pomerilo 10 ekip članic in 21 ekip članov. Zaradi znanih razmer koronavirusa načrtovana tretja tekma v PGD Gabrje (GZ Novo mesto) ni bila izpeljana. Poveljstvo GRD se je zaradi razmer odločilo, da za skupni rezultat štejejo rezultati le dveh tekem.

Tako so prva tri mesta v posamezni kategoriji zasedli:

MESTO	ČLANI	ČLANICE
1. mesto	Potov vrh-Slatnik (GZ Novo mesto)	MAHAROVEC A (GZ Šentjernej)
2. mesto	Velika Strmica (GZ Trebnje)	DOLENJA STRAŽA (GZ Novo mesto)
3. mesto	Lakovnice (GZ Novo mesto)	GABRJE (GZ Novo mesto)

Pokale in medalje so tako ekipam letos zaradi znanih razmer podelili na skupščini posamezne gasilske zveze. Redne letne skupščine se je udeležil tudi župan Občine Šentjernej Jože Simončič. ■

ODPRTJE PRENOVLJENEGA MOSTU V DOLINI POTOKA KOBILE V VRATCAH

TURISTIČNO DRUŠTVO VRHPOLJE

SAMO HUDOKLIN

V Turističnem društvu Vrhpolje si že več let prizadevamo za lep izgled vasi, postavitev turistično-informacijske signalizacije ter urejanje in organizacijo aktivnosti, ki dvigujejo kakovost življenja domačim prebivalcem, vsekakor pa tudi obiskovalcem, ki zaidejo v našo vas. Na ta način deluje naše prostovoljno društvo tudi v javnem interesu in pomaga graditi turistično ponudbo in infrastrukturo v občini Šentjernej ter pripomore k prepoznavnosti občine. Dolina Kobile je naravna vrednota državnega pomena. V društvu se zavedamo njenih naravnih vrednot, saj predstavlja zaprto dolino hudourniškega potoka Kobile, ki je ločena od ostalega sveta ter nedosegljiva vplivom okolice. V dolini je nekdaj obratovala pleterska žaga, od katere pa so danes ostale le še ruševine in kupi žagovine. V soboto, 20. junija 2020, smo se zbrali aktivni člani, vaščani, ki nam je mar za naravne lepote, in prostovoljci skupaj z županom Občine Šentjernej Jožetom Simončičem. Odšli smo na pohod preko novega prenovljenega mostu in ga tako simbolično predali svojemu namenu. Že v letu 2018 smo obnovili sprehajalno pot ob potoku Kobile, ki iz središča vasi vodi do pregrad na potoku. Pot je priljubljeno sprehajališče domačinov, poleti daje zavetje pred vročino, zaradi rastlinske in živalske pestrosti pa predstavlja velik potencial za opazovanje in učenje. Po delu poti poteka tudi planinska pot, t. i. Jakobova pot. V lanskem letu smo si zadali, da to pot obnovimo še dlje, vse do že omenjenih kamnitih ostankov žage. Pot je bila zaraščena in neprehodna. Skozi potok je bilo nekoč postavljenih veliko lesenih mostov, ki so omogočali prevoz lesa iz žage v vas, od teh sta bila ohranjena le dva, ki sta zaradi varnosti nujno klicala po obnovi. Leta in vodne ujme, predvsem zadnja v letu 2014, sta ju popolnoma utrudila in uničila. Tako smo se v društvu odločili, da s pomočjo članov in prostovoljcev most tudi obnovimo. Predsednica TD Vrhpolje Betka Luštek se je v nagovoru zahvalila vaščanu Borisu Kovačiču, ki je vodil te aktivnosti. *»Hvala vsem vam, aktivnim članom in vaščanom, ki vam je mar za naše naravne lepote in ste prostovoljno namenili svoj čas, da lahko te lepote občudujemo tudi drugi. Hvala tudi vsem organizacijam, ki ste nam pomagale, svetovale, še posebej gospodu Janezu Frančiču iz VGP Novo mesto, d. d. ter seveda Občini Šentjernej,«* je dejala Betka Luštek. ■

planinci

OBMEJNI KRIŽI

VINKO ŽUPAN

Pristovški Storžič (1759 m)

»Koroška – svobodna in nerazdeljena,« je napis na velikem kovinskem križu, ki stoji na vrhu Pristovškega Storžiča. Na ta vrh, ki stoji v Karavankah nad Jezerskim, smo se šentjernejski planinci odpravili 13. junija 2020. Z osebnimi avtomobili smo se odpeljali čez mejni prehod Jezerski vrh, od koder je bilo naše izhodišče. Lepa in razgibana pot je bila pred nami. Na vrh smo se povzpeli po strmejši in zahtevnejši poti, kjer nam je bilo v pomoč nekaj jeklenic. Spustili pa smo se po daljši in položnejši poti. Občudovali smo prelepo naravo in res uživali. Na poti domov smo si ogledali še Planšarsko jezero.

Košutnikov turn (2133 m)

Košutnikov turn leži v Karavankah in je najvišji vrh našega najdaljšega grebena. Nanj smo se člani PD Šentjernej povzpeli 12. julija 2020. Do izhodišča smo se pripeljali po lepo obnovljeni Dolžanovi soteski ter naprej skozi Jelendol in Medvodje. Vzpon je potekal po zahodni poti, ki je proti vrhu kar strma in nekoliko zahtevnejša. Po dveh urah in pol smo stali ob lesenem križu, na meji z Avstrijo, in uživali v prečudovitem razgledu. Vreme je bilo čudovito, zato smo si vzeli čas za malico, klepet in fotografiranje. Spust po vzhodni poti je bil zaradi strmega pobočja kar zahteven. Pri pastirskem stanu na Dolgi njivi smo si vzeli čas za okusne štruklje in ostalo domačo hrano in se odžejali. Po spustu do izhodišča in do naših jeklenih konjičkov, smo se s polno lepih vtisov vrnili v prelepo Šentjernejsko dolino. ■

IZ ŽIVLJENJA DRUŠTVA KMETIC ŠENTJERNEJ

BRANKA PETKOVŠEK

ARHIV DK ŠENTJERNEJ & EMIL TURK

Kar nekaj rednih dejavnosti in dogodkov društva smo v preteklih treh mesecih izpustili.

Društvo že kar nekaj let na velikonočni ponedeljek organizira pohod za članice in družine, ki po bogatih velikonočnih jedeh ugodno vpliva na počutje. Da o dobri volji udeležencev ne govorimo. Letos ga žal nismo izpeljali.

V maju mesecu se članice izredno veselimo strokovne ekskurzije, ki jo vsako leto organiziramo v drugi konec prelepe domovine in ob tem spoznamo, kako premalo poznamo Slovenijo. Tudi tega veselega in doživljajsko lepega dogodka letos žal nismo imele, čeprav upamo, da nam v jesenskih mesecih vseeno uspe.

Društvo se redno udeležuje ocenjevanj in razstav dobrot v sosednjih občinah, a so razmere te tradicionalne dogodke preprečile. Tako je odpadlo državno ocenjevanje kruha v Beli Cerkvi, pa tudi Festival potice na Otočcu. Pred državnim praznikom so se na Bučki vseeno opogumili in izpeljali Šarkeljado. Kljub veliko manjšemu številu prispelih šarkljev, so bili z razstavo zadovoljni. Na enem redko izpeljanih dogodkov je sodelovala tudi naša članica

Nataša Vide, ki je na razstavo prinesla kvašen šarkelj s suhimi slivami.
Proslava ob državnem prazniku v Šentjerneju je bila na prostem in se je zaključila s pogostitvijo in druženjem. Tu smo skupaj z vinogradniki poskrbele za pogostitev.
V času krajše sprostitve omejitev druženja, smo bile povabljene na klepet ob kavici na letni vrt ene od članic. Prav prijetno smo poklepetale in dobile še manjše sladko presenečenje.
Kar nekaj članic poskuša ohranjati telesno aktivnost in si pridobiva ter ohranja kondicijo s krajšimi pohodi po šentjernejskih obronkih. Ob tem pa marsikatera ugotovi, da je mnogo poti in kotičkov v domači občini, ki jih ne poznamo in da so kraji, kjer živimo, izredno lepi.
Želja po druženju je velika. Morda pa nam v jesenskih mesecih vseeno uspe izvesti kakšen tečaj, se v večjem številu odpraviti na pohod, morda na športni dan na morje in na strokovno ekskurzijo. Ostanite zdravi! ■

DAN POLJA GOVEDOREJSKEGA DRUŠTVA ŠKOCJAN

GD ŠKOCJAN

V četrtek, 18. 6. 2020, smo člani Govedorejskega društva Škocjan skupaj s podjetjema Bayer in Agroavant d. o. o. pripravili strokovni predavanji. Kljub situaciji v kateri se nahajamo v Sloveniji, smo ob upoštevanju ukrepov, uspeli organizirati tudi letošnji dan polja. V jutranjih urah smo se dobili na kmetiji Antona Žnidaršiča na Rojah pri Šentjerneju. Naš skupen cilj je bil, da se kaj novega naučimo. Najprej smo si ogledali poljedelski poizkus, kjer smo se prepričali o delovanju pripravkov za varstvo poljščin. Na njivi smo si ogledali delovanje pripravkov na koruzi in ječmenu. Ogled je vodil Gal Motore iz podjetja Bayer. Blaž Sinur iz podjetja Agroavant pa nam je predstavil aktualno varstvo pred muhami in skladiščnimi škodljivci. Predstavil nam je pripravke za zatiranje muh v hlevih. Predstavil nam je tudi poizkuse

semenske koruze iz semenarske hiše Dekalb. Po končanem predavanju je sledila tudi pogostitev. Obema predavateljema se lepo zahvaljujemo za novo pridobljeno znanje in se veselimo nadaljnjih srečanj, da se kaj novega naučimo in se skupaj poveselimo. ■

IZ DRUŠTVA UPOKOJENCEV ŠENTJERNEJ

JOŽE SMREKAR

ARHIV DU ŠENTJERNEJ

ZAKLJUČEK PIKADA ZIMSKA LIGA 2019–2020 (ŠKOCJAN)

V pikadu je sodelovalo šest ženskih in šest moških ekip.

MOŠKI

1. ekipa DU Šentjernej je z osvojenimi 23435 točkami zasedla 1. mesto. Tekmovali so: Jože Župan, Franci Žnidaršič, Milan Jakše in Slavko Frančič. Med posamezniki je Slavko Frančič s 1098 točkami osvojil 2. mesto, Milan Jakše pa je osvojil 3. mesto, 994 točk. 2. ekipa DU Šentjernej je z osvojenimi 18915 točkami zasedla 3. mesto. Tekmovali so: Jože Smrekar, Marko Borsan, Jože Vovk in Jože Jordan.

ŽENSKE

1. ekipa DU Šentjernej je zasedla 2. mesto in osvojila 16826 točk. Tekmovale so: Marija Smrekar, Marinka Pavlič, Marija Vene in Zvonka Žnidaršič. 2. ekipa DU Šentjernej je zasedla 6. mesto. Zaključek lige smo imeli 22. 6. 2020 v Škocjanu s podelitvijo medalj in dobro malico.

LIGA PETANKE, 26. 6. 2020, NA PREPIHU – ORGANIZIRAL MALI SLATNIK

Sodelovalo je 36 ekip mešano. DU Šentjernej so zasedli 3. mesto. Tekmovali so: Jože Smrekar, Jože Jordan, Ivan Gorenc in Rado Cotič. ■

Zborček MALI CVET je praznoval svoj desetletni jubilej

MARJETA HOSTA

Kakor npr. vijolica potrebuje dobro zemljo, vodo in svetlobo, da zacveti, tako tudi otroško srce rabi primerno okolje, da zapoje. Najboljša pevska praksa se seveda vrši v družini. Priznam, da je prav lepo, kadar otrok v vrtcu s ponosom reče: *»To pesem, pa jaz že znam!«* Običajno dedi in babi pripomoreta, da otrok v vrtcu kakšno pesem zraven že pripeva. Žal pa mnogi, sredi hitenja in kaosa različnih ponudb, ravnodušno spregledajo to dragoceno dediščino.

Otrok potrebuje pesem. Potrebuje otroško narodno in duhovno pesem. To se mnogokrat vidi čez leto, ob čisto navadnih ali pa prazničnih dneh, ko otrokom privrejo iz srca naučene, času primerne pesmi.

Res ne bi bilo prav, da molčimo ob tako bogati zakladnici slovenske narodne in duhovne pesmi. Ena od priložnosti spoznavanja novih in prepevanja že znanih pesmi je **zborček Mali cvet**. Nastal je ob 20-letnici Slovenije.

Letos, pred državnim praznikom, so nekateri člani zborčka svoj 10-letni jubilej praznovali na obali. Vroči junijski dnevi s toplo vodo, izjemne glasbene delavnice z Mirjam Šolar ter svetopisemski prizor sester iz skupnosti Loyola so bili pravi balzam in nagrada za naš jubilej. *»Nisem vedela, da je slovenska obala tako lepa,«* se je slišalo iz ust mamice, ki je prišla na izolsko obalo po svoje otroke. Podobno bodo lahko rekli tudi novi člani zborčka, ki se nam lahko pridružijo to avgustovsko poletje: *»Nismo vedeli, da je naša pesem tako lepa!«*

Zato otroci od 4–7 leta, dobrodošli v zborčku Mali cvet. ■

Mlečni sladoled z medom

Med, ki ga imenujemo tudi tekoče zlato in ga cenimo kot posebno darilo narave, lahko uporabimo tudi v kulinariki. Z medom pogosto namažemo kos kruha, uporabljamo ga tudi kot naravno sladilo. Zelo uporaben pa je tudi v kuhinji, saj ga lahko dodamo mesnim jedem, ribam, omakam, marinadam, zelenjavi, sadju seveda pa tudi slaščičarsko-pekovskemu pecivu. Za vas smo pripravili recept za sladoled z medom. Osvežitev vedno prija, še zlasti v poletnih mesecih.

SESTAVINE

5 dl mleka / 2 dl sladke smetane / 80 g sladkorja / 4 rumenjaki / 80 g (kostanjevega) medu

POSTOPEK PRIPRAVE

V posodi z električnim ročnim mešalnikom stepemo rumenjake in sladkor, da nastane svetla penasta krema. V kozico vlijemo mleko in sladko smetano ter ju na zmernem ognju segrevamo do vrelišča. Kozico odstavimo z ognja in mlečno zmes postopoma, med mešanjem, prilivamo k stepenim rumenjakom. Kremo prelijemo v kozico, postavimo na ogenj in počasi segrevamo, da se zgosti. Pazimo, da ne zavre. Ko se krema zgosti, kozico odstavimo in počakamo, da se popolnoma ohladi, nato na rahlo umešamo kostanjev med. Po okusu lahko uporabite katerikoli drug med slovenskih čebelarjev. Pripravljeno kremo damo v strojček za izdelavo sladoleda, po 45 minutah je sladoled pripravljen. Kremo lahko zamrznemo tudi v pokriti posodi, primerni za zamrzovanje. Zamrzujemo najmanj štiri ure. Z žlico za sladoled oblikujemo kepice in postrežemo.

Dober tek!

Avtorica recepta in fotografije: Marica Drmaž, učiteljica praktičnega pouka, Grm Novo mesto

Društvo za zaščito živali Novo mesto

»NEKATERE ŽIVIJO IN UMIRAJO SAME«

Številni še vedno zmotno menijo, da s tem, ko na svojem vikendu hranijo potepuško mucko (ali celo več njih), ker se jim žival smili, delajo dobro. A temu ni tako! »Hranijo 'nikogaršnje' mucke, s tem izboljšajo njihove pogoje bivanja in nenazadnje razmnoževanja. Na koncu pa prostovoljci na terenu ne rešujemo ene, ampak šest ali enajst mačk,« le enega v vrsti zmotnih prepričanj o mačkah omeni predsednica DZZŽ Novo mesto Vesna Plavec. S »soborko«, prostovoljko društva Lino Debeljak sta spregovorili o tem, kaj sploh pomeni odgovorno lastništvo, zakaj sta sterilizacija in kastracija dolgoročno najboljši rešitvi, v katerih občinah se tega še ne zavedajo in kaj je to mačje botrstvo.

DRUŠTVO ZA ZAŠČITO ŽIVALI NOVO MESTO

V društvu opozarjate na odgovorno lastništvo, ki med drugim poleg ustrezne hrane, veterinarske oskrbe in skrbi za varnost živali zajema tudi sterilizacijo/kastracijo. Na drugi strani so vedno prisotna prepričanja, da je mačka zlahka sama oz. prosta žival, da se bo že znašla ipd. Ampak to ne drži?

VESNA PLAVEC: Seveda ne drži! Vsaka žival bi bila verjetno raje zunaj oz. na prostem in svobodna, a le mačkam dajemo takšen »privilegij«. Ta pa za seboj prinese veliko število nikogaršnjih mačk, bolezni, trpljenje ob poškodbah, lakoti … In danes pravimo, da smo bolj humani. Kako? Ker načeloma mladičev ne pobijemo, jih pa zapeljemo nekam v gozd ali parkirišče in prepustimo žalostni usodi? Tudi če na primer imamo doma leglo novih muck in jim vsem najdemo novi dom, bodo v nadaljevanju mucki naslednjih legel ali potomci teh naših oddanih mladičev končali zavrženi, povoženi, v smetnjakih, gozdovih … Zato pa poudarjamo nujnost sterilizacije/kastracije.

Na spletu pravite, da če steriliziram svojo mačko, rešim sto mačk.

LINA DEBELJAK: Realno jih s sterilizacijo ene verjetno rešimo več kot sto, saj vemo, da ima lahko mačji par v le nekaj letih nekaj tisoč mladičev. A jih žal več kot polovica ne preživi do enega leta starosti.

VESNA PLAVEC: Muca ima lahko dvakrat na leto mlade, in sicer po štiri ali pet mladičkov.

O kakšnem strošku za sterilizacijo/kastracijo govorimo?

VESNA PLAVEC: Strošek je primerljiv temu, kolikor odštejte za tank bencina. Kar sicer počnete vsaj enkrat mesečno, mi pa govorimo o enkratnem strošku. Ko se namreč odločite, da boste imeli doma hišnega ljubljenčka, se morate o tem pogovoriti z vso družino, kakšne so potrebe te živali ipd. Vedeti morate, koliko vas bo stala ustrezna prehrana in veterinarska oskrba. Šele tedaj se odločite za denimo mačko. Tako teh 60 evrov za kastracijo ali 80 za sterilizacijo ne bi smel biti problem. Če pa je, pa o svoji odločitvi, da boste vzeli mačko, še enkrat premislite.

LINA DEBELJAK: A ker se v društvih zavedamo, da je ljudem težko ali dejansko ne zmorejo odšteti za poseg, skušamo pomagati na različne načine: občasno imajo akcije kakšne veterinarske postaje, tudi posamezniki donirajo večje vsote za sofinanciranje tega, pa seveda določene lokalne skupnosti oz. občine. Tako da zna biti končna cena lastnikov za polovico nižja.

Katere občine te posege podpirajo in kako?

LINA DEBELJAK: To so Mestna občina Novo mesto in občine Straža, Mirna, Krško, Brežice, Sevnica, Kočevje, Semič, Trebnje, Mokronog-Trebelno in številne druge občine po Sloveniji. Seznam teh občin in njihovi aktualni razpisi oziroma pozivi za občane so objavljeni tudi na naši spletni strani. Podrobnosti razpisnih pogojev se sicer pri vsaki občini nekoliko razliku-

jejo. Običajno je razpisanih od 1.000 do 5.000 evrov, sofinancira se do 50 odstotkov redne cene (ki jo dostikrat v ta namen znižajo tudi veterinarji), ponavadi za dve živali na občana oz. na gospodinjstvo. Vsekakor so ta sredstva v glavnem hitro porabljena, torej potrebe na terenu so velike.

Zakaj bi se morala tega zavedati vsaka občina?

LINA DEBELJAK: Ker je problematika povsod enako velika in lokalne skupnosti so že po zakonu dolžne poskrbeti za zapuščene živali. A to ni dovolj, da zapuščene živali »le« rešujemo z ulice, ampak moramo težavo reševati tam, kjer nastaja – pri lastniških živalih. Zato je dobro občanom pomagati pri teh stroških. Na tem mestu bi tiste lastnike, kjer občina teh posegov ne sofinancira, pozvala, da na to opomnijo svoje župane ali županje oz. občinske svetnike. Uslužbenci občinskih uprav se lahko potem za nasvete pri pripravi razpisa ali poziva obrnejo tudi na naše društvo, da zadeve lažje in hitreje stečejo.

In če ne? Oziroma kaj se lahko zgodi, če gledamo stran?

VESNA PLAVEC: Ne glede na to, če imaš rad živali, ali jih nimaš, je to težava vseh. Ker če ne ukrepamo prav, dobimo preveliko število nikogaršnjih mačk. Tako se slej ko prej pojavijo bolezni. Ena teh je mikrosporija, sicer ni nevarna, a je nadležna glivična okužba, prenosljiva tudi na ljudi. Tu so še druge med mački prenosljive bolezni (npr. mačji aids ali levkoza), torej lahko imamo kmalu okoli sebe veliko bolnih mačk. Težave nastanejo tudi zaradi njihovega »markiranja«, nikomur menda ni všeč, da je vse naokoli polulano in pokakano …

Ampak veliko ljudi meni, da pomaga že s tem, če npr. zapuščene mucke okoli svojega vikenda hranijo.

VESNA PLAVEC: Da, to se dogaja redno. Ljudje rečejo, da to ni njihova mačka, a ker se jim smili, jo hranijo, namesto da bi poklicali nas ali zavetišče. Tako pa jo hranijo in kvečjemu še izboljšajo njeno plodnost. Nas pa pokličejo, ko ima ta mačka že pet novih muck. Namesto da bi torej reševali eno mačko, jih moramo šest. Prav zdaj imamo primer dveh takih mačk, ena ima pet, druga štiri mladiče. Tako hitro moramo namesto dveh, reševati 11 muck. Ni majhna razlika, kajne?

Kako torej lahko ukrepam prav, ko opazim okoli svoje hiše nikogaršnjo mačko?

LINA DEBELJAK: Če mačko hraniš dlje kot en teden, postane tvoja odgovornost. S tem dejstvom se je treba sprijazniti in če si ne želite nakopati dodatnih težav, jo boste sterilizirali ali kastrirali. Če pa mačke ne želite, potem je edino pravilno, da o tem obvestite zavetišče takoj ob najdbi.

VESNA PLAVEC: Če oz. ko zavetišče takšno mačko prevzame, jo oskrbijo, sterilizirajo/kastrirajo in, v kolikor zanjo ni posvojitelja, vrnejo v okolje. Potem ko je veterinarsko urejena pa jo je smiselno hraniti. Tako da s klicem pristojnim ne smemo odlašati, mačke imajo lahko prve mladičke že pri šestih mesecih starosti! Za poseg so primerne, ko dosežejo kilogram teže.

Letošnjo pomlad je zaznamovala epidemija in dvomesečna karantena, a to novih legel verjetno ni ustavilo. Kaj ste v DZZŽ počeli v zadnjem času?

VESNA PLAVEC: Na terenu smo bile nekaj manj kot sicer, urejale smo papirje in naredile novo spletno stran (https://dzzz-nm.si/), kjer lahko vsak dobi vse potrebne informacije. Ponudile smo tudi možnost t.i. mačjega botrstva za tiste, ki želijo pomagati, a ne morejo mucke vzeti k sebi domov. Drugače pa ja, s pomladjo nam telefoni brnijo vsakodnevno.

Kaj se dogaja na terenu? Denimo v Novem mestu.

LINA DEBELJAK: Pogosto nas kličejo ljudje ob najdbi zavrženih mačjih mladičev. Nekaj dni stari sesni mucki so bili npr. že večkrat najdeni pred Adrio Mobil, pa tudi na ostalih parkiriščih. Ko je mucek večji, se lahko tam znajde tudi tako, da se nehote pripelje v podvozju kakšnega avtomobila.

VESNA PLAVEC: Težava so tudi kamioni. Lani je imela mačka leglo v tovornjaku, ki se je potem pripeljal v Revoz brez nje in smo tako reševali celo leglo »dudarjev«, kot imenujeva te sesne mladičke. Velikokrat pa se na nas obrnejo ljudje, ko se v okolici njihovega vikenda ali zidanice začne zadrževati večje število mačk, pa kadar opazijo neprimerno ravnanje z živalmi, takrat vključimo tudi inšpekcijo.

O samem reševanju in kasneje napredku vaših »dudarjev« redno poročate na vaši facebook strani. Nedavno ste objavili fotografije primera, ki se je končal grdo.

VESNA PLAVEC: Ne gre samo za mladičke, imeli smo veliko primerov živali, ki na nek način gnijejo pri živem telesu. Hude poškodbe, zaradi katerih počasi umirajo. To se dogaja in zdi se nam prav, da ljudje to vidijo in vedo. Zavedamo se, da prizor ni lep, a kaže na posledice naših ravnanj: kako torej konča vsaj eden od potomcev mladička, ki smo ga kar tako oddali naprej.

Če zaključimo pozitivno: veliko je primerov s srečnim koncem. Vidimo te vaše »dudarje«, kako počasi napredujejo do trenutka, ko je posvojitev ustrezna, živali so veterinarsko oskrbljene, tudi sterilizirane oz. kastrirane in jim najdete novi dom. Stroške vsega tega krijete z donacijami. Za kaj vse porabite npr. mojih pet evrov, ki vam jih namenim s poslanim sms MUCKINM5 na številko 1919?

LINA DEBELJAK: Z »dudarji« je največ dela prvi mesec, podobno kot z dojenčkom, torej jih hranimo na dve do tri ure, podnevi in ponoči. Včasih so najdeni v zelo slabi kondiciji in veliko truda vložimo, da jih »spravimo do kruha«. To so namreč povsem nebogljena bitja.

VESNA PLAVEC: Donacije potrebujemo za nakup adaptiranega mleka za mladiče, pa ostale hrane zanje, plenične podloge in ostalo opremo. Največ seveda, kljub izdatnim popustom, pa dejansko porabimo za veterinarske stroške. Zato so, razumljivo, donacije zelo dobrodošle.

Pogovor s prostovoljkama Društva za zaščito živali Novo mesto je nastal v okviru projekta Regijskega NVO centra – stičišča nevladnih organizacij JV Slovenije, ki ga financirata Ministrstvo za javno upravo in MO Novo mesto. ■

MAŠNIŠKO POSVEČENJE IN NOVA MAŠA BLAŽA FRANKA

ANTON TRPIN

ARHIV ŽUPNIJE ŠENTJERNEJ

MAŠNIŠKO POSVEČENJE – 29. junij

Praznik apostolov Petra in Pavla je bil za Blaža in za našo župnijo velik praznik. V novomeški stolnici je gospod škof posvetil v mašnika diakona Blaža Franka, dva bogoslovca, Janeza in Jakoba, pa v diakona. Kljub ukrepom zaradi epidemije, se je zbralo lepo število vernikov in duhovnikov. Škof je s polaganjem rok in maziljenjem s krizmo posvetil Blaža v duhovnika. Ko sem mu nadeval mašno oblačilo kot župnik, sem gledal njegov srečni obraz. Nasmejan in srečen duhovnik je videti. Naj takšen ostane. Najprej je podelil svoj novomašniški blagoslov svojemu škofu Andreju, nato pa ga je skupaj s svojimi prijatelji novomašniki, ki so sodelovali pri posvečenju, podelil vsem zbranim vernikom.

SPREJEM NOVOMAŠNIKA – 4. julij

Ta dogodek se vedno najbolj vtisne v spomin tako novomašniku kot vernikom. S posebnim občutjem in navdušenjem se zbere vsa množica pred cerkvijo, kjer nestrpno pričaka novomašnika. In tako je bilo tudi letos. Blaž se je pripeljal v avtu in stopil k župnijski cerkvi, kjer ga je pozdravila pesem najmlajših. Nato ga je župnik oblekel v duhovniško oblačilo (koretelj in štolo) in skupaj so v sprevodu stopili v slovesno okrašeno cerkev k oltarju. Tam je najprej prejel pozdrave župana, skavtov, vaščanov Vrhpolja, ŽPS, občanov in drugih. Nato je sledila maša, pri kateri je Blaža nagovoril domači župnik. Nekaj posebnega pa je navada, da je po večerni maši še »podoknica«, kjer so pevci iz Vrhpolja, Šentjernejski oktet, cerkveni pevski zbor in skavti pripravili lep kulturni večer. Večer se je odvijal v župnijskem atriju. Vsi so odhajali veseli in blagodejno nagovorjeni, pričakujoč nedelje, ko bo nova maša.

NOVA MAŠA – 5. julij

»Novomašnik, bod' pozdravljen!«

Tako smo prepevali v soboto in nedeljo, ko smo slavili novo mašo. Blaž je obhajal svojo novo mašo v izrednih razmerah. Koronavirus je bil velika preizkušnja. Bo ali ne bo ta dan, ali prestaviti datum nove maše, kako zagotoviti varnost za vse udeležence itd. Vsa ta vprašanja so se zastavljala ob načrtovanju nove maše. Končno lahko rečemo, da je bila nova maša izredno velik in veličasten dogodek, ki je nagovoril vse ljudi.

Mlaji, ki so jih postavili možje in fantje, so spregovorili in nagovorili vse potnike, da se v kraju dogaja nekaj velikega. Na vseh štirih vpadnicah so stali štirje mlaji s plapolajočimi slovenskimi zastavami. Po vaseh so pridne roke spletle veliko metrov vencev, ki so krasili župnijsko cerkev in podružnično sv. Urbana v Vrhpolju. Krasili pa so tudi postavljene mlaje ob teh dveh cerkvah. Pletenje vencev

in krašenje z njimi ima velik pomen. Venci so simbol prazničnosti in ob pletenju se sodelujoči povežejo med seboj, izkaže se pripadnost človeku ter hvaležnost za njegovo življenjsko odločitev.

SLOVESNA MAŠA

Najslovesneje je bilo seveda v nedeljo, ob 10. uri. Slovesno pritrkovanje v farnem zvoniku je oznanjalo velik trenutek. Novomašnik Blaž se je vesel in srečen pripravljal in oblačil v župnišču. Zbralo se je veliko duhovnikov, ki so somaševali pri tej slovesni novi maši. Sprevod je krenil iz župnišča mimo vodnjaka v cerkev. Večno lepa pesem *»Novomašnik, bod' pozdravljen!«* je prinesla marsikatero solzo na oči. Sestra Maja je z izbranimi besedami nagovorila Blaža in mu izročila novomašni križ, ki ga bo spremljal vse življenje.

Maša je bila nadvse slovesna. Novomašni pridigar je bil Blažev prijatelj Gabriel Kavčič, duhovnik, ki je tudi z Blažem študiral v Rimu. Na pot duhovništva ga je pospremil s tremi napotki: *»1. Ne hodi sam naokrog, vzdržuj duhovniško bratstvo; 2. Rad padaj pred Gospoda in ga prosi, da ti razodene svojo voljo; 3. Izpolnjuj prerokbe evangelija in priznaj, priznajmo duhovniki, da imamo pred Gospodom vedno grešne roke. Tako se boš vedno čudil, da smeš biti duhovnik.«*

Zanimivost te nove maše je bila tudi v tem, da so v cerkvi nosili vsi obrazne maske. Tisti, ki so spremljali mašo zunaj, so dobro videli in slišali. Tehnično je bilo zelo dobro opremljeno. Po končani maši so se lahko vsi udeleženci srečali z novomašnikom Blažem.

PRAZNIČNO KOSILO

Nato je sledilo slovesno kosilo, ki pa je bilo zaradi epidemije sicer prirejeno. Nič ni manjkalo, ne v svečanosti, ne v spoštovanju predpisov, ne v postrežbi. Vsi so bili zadovoljni in srečni. Slovesnemu kosilu so se pridružili še mnogi drugi duhovniki, ki se zaradi pastoralnih obveznosti niso mogli udeležiti same nove maše. Med izbranimi gosti je bil tudi novomeški škof msgr. Andrej Glavan. Med prijetnim druženjem pod mogočnim šotorom, lepo okrašenimi mizami in prijateljskim pogovorom, je čas hitro mineval.

VEČERNICE

Cerkev sv. Urbana je pričakala novomašnika kot ozaljšana nevesta za ženina. Cerkev je vsa obnovljena in k njej se pripelješ po dobro utrjeni poti. Pri tej cerkvi so vaščani Blaža pričakali s pesmijo, recitali in pozdravi. Pete litanije Matere Božje so odmevale in navduševale vse zbrane, tako v cerkvi kot zunaj, saj jih cerkev ni mogla vse sprejeti pod svojo sredo. Po slovesnih večernicah je novomašnik blagoslovil obnovitvena dela pri tej cerkvi.

VEČERNO DRUŽENJE

Končno se je zaključila slovesnost nove maše v Šentjerneju pod šotorom. Zbranim v prijetni družbi, sicer v manjšem številu kot na kosilu, se je večer s prijetno glasbo in dobrim »grižljajem« podaljšal v noč. Vsi so odhajali zadovoljni in srečni.

Tako je nova maša gospoda Blaža Franka zarisala močne poteze v življenja vseh krajanov. Čutiti je bilo, da so navdušeni nad njegovo odločitvijo za duhovništvo. To se je pokazalo pri sodelovanju na vseh ravneh. Ob novi maši se pokaže, ali ljudje še cenijo ta poklic in pomen le tega v družbenem življenju.

Če so bile nove maše v zadnjih letih v župniji kar razmeroma pogostni pojav, se ob Blaževi novi maši zastavlja vprašanje. Kdaj bo zopet nova maša v Šentjerneju? ■

Dobitniki TRDINOVE NAGRADE iz Šentjerneja

JANEZ KUHELJ

ARHIV JANEZA KUHLJA

Okrajni odbor ljudske prosvete v Novem mestu je leta 1954 v počastitev spomina na velikega slovenskega pisatelja Janeza Trdine, ki je največji del svojega življenja posvetil preučevanju Dolenjske in ji v svojih delih postavil lep in trajen spomenik, ustanovil TRDINOVO NAGRADO z namenom poživitve umetniškega in znanstvenega delovanja na Dolenjskem. Na podlagi tega sklepa, ki ga je potrdil Okrajni ljudski odbor Novo mesto in zagotovil vsakoletna finančna sredstva, je bil sprejet pravilnik o podelitvi nagrade. Pravilnik daje možnost prejetja nagrad tudi kulturnim in javnim delavcem, ki delujejo na področju estetsko humanistične vzgoje pri ustvarjanju, vodenju in razvijanju kulturno prosvetnih organizacij. Trdinova nagrada je danes pomembno priznanje, ki ima svojo tradicijo in uživa ugled pri ustvarjalcih in med najširšo javnostjo.

TRDINOVO NAGRADO SO PREJELI:

Leta 1956 – IVO PIRKOVIČ: je prejel Trdinovo nagrado za raziskovanje NOB na Dolenjskem. Rojen je bil v Šentjerneju, po gimnazijski maturi v Novem mestu se je vpisal na tehnično fakulteto ljubljanske univerze. Končal je sedem semestrov, ko je leta 1935 zbolel. Med vojno je bil tudi v zaporu, po osvoboditvi pa je živel v Ljubljani. Tu je z veliko vnemo zbiral gradivo o zgodovini boja zlasti na Dolenjskem, napisal je več člankov in razprav in tudi tri knjige. Višji svetnik prosvetne stroke Ivo Pirkovič je proučeval različna področja. Spomnimo se samo na njegova prizadevanja pri reševanju Blejskega jezera. Znan je njegov projekt »Mihovo«, ki naj bi zajemal široko zasnovano arheološko raziskavo Podgorja in doline Krke, od najstarejših dob do poznega srednjega veka. Njegova delna uresničitev je privedla do odkritja sledov nekoč pomembnega freisinškega trga Otok pri Dobravi (Gutenwerth).

Leta 1957 – VLASTA TAVČAR: učiteljica iz Šentjerneja je prejela Trdinovo nagrado za dolgoletno delo v kulturno prosvetnih društvih. Številne generacije učencev jo imajo v spominu kot priljubljeno in plemenito vzgojiteljico. Neminovno je zapisana v zgodovino dolenjskega amaterizma v oblikovanju kul-

Ivo Pirkovič

Anton Plut

Mara Novak

Marjan Močivnik

turne podobe našega podeželja. Tu ne moremo mimo njenih imenitnih dosežkov na amaterskem odru pred vojno in seveda po njej. Zaradi bolezni je morala opustiti ljubezen do dramskega dela in to je kasneje kompenzirala v lutkarstvu, kjer je bila vse – režiser, animator marionetnih lutk, scenograf in celo pisec teksta. Njeno poslanstvo kulturne delavke pa je najbolj prišlo do izraza v njenem doprinosu za ljudsko knjižnico. Vlasta Tavčar je vedno znala potrkati na prava vrata in pridobiti za knjižnico nove knjige, novo polico, nov prostor. V luči današnjih amaterskih snovanj dobiva njeno delo prav neverjetne in komaj izmerljive razsežnosti.

Leta 1969 – ŠENTJERNEJSKI OKTET: za neprecenljiv delež, ki ga ima Šentjernejski oktet pri sooblikovanju kulturne podobe Dolenjske, je oktet prejel visoka priznanja in nagrade. Med drugim je Šentjernejski oktet (v takratni sestavi: Anton Makovec, Alojz Bambič, Stane Rešetič, Valter Mlekuž, Anton Šuštaršič, Franc Bambič, Tone Kirn, Polde Švalj) prejel tudi Trdinovo nagrado v priznanje za posredovanje in razvoj pevske kulture na območju občine Novo mesto. Uspehi Šentjernejskega okteta so bili veliki. Med drugim je bil Šentjernejski oktet tudi pobudnik (skupaj z baritonistom Slovenskega okteta Tonetom Kozlevčarjem) prireditve Srečanje oktetov v Šentjerneju, ki je močno manifestiralo pevsko kulturo številnih oktetov v Sloveniji. Šentjernejski oktet tokrat že v samostojni občini Šentjernej zagotavlja, da bo v prihodnje še naprej razvijal svoje umetniške kvalitete, da bo pri svojih nastopih dosegal nove uspehe in priznanja, predvsem pa da bo glasnik želja in hotenj, veselja in žalosti ljudstva, iz katerega je izšel in kateremu posveča svojo pesem.

Leta 1976 – ANTON PLUT: v Šentjernej je prišel leta 1956 in že kmalu postal ravnatelj osemletke. To delo je opravljal 22 let, vse do svoje upokojitve. Ko je prišel v Šentjernej, je pouk potekal v treh starih stavbah. Veliko napora je bilo vloženega v gradnjo nove šole, ki je bila odprta 1963. leta, a žal že takrat pretesna. Od novembra leta 1980 ima šentjernejska osnovna šola s pridobitvijo telovadnice in novih učilnic najboljše pogoje tako za pouk kot tudi za zunajšolske dejavnosti. Vendar je imela šola že pred povečanjem zgradbe tudi po zaslugi ravnatelja velike uspehe na izobraževalnem, kulturnem in športnem delovanju. Tako je šola že leta 1973 prejela Bloudkovo plaketo, ki si jo je zaslužilo Šolsko športno društvo Polet s svojimi organizacijskimi, delovnimi in športnimi dosežki. Vsi ti uspehi so vezani tudi na takratnega ravnatelja Antona Pluta, ki je te dejavnosti ob učno vzgojnem delu tudi občutno podpiral. Zato mu je bila leta 1976 podeljena Trdinova nagrada.

Leta 1977 – MARJAN MOČIVNIK: Trdinova nagrada je dvojno priznanje, in sicer za zasluge pri širjenju kulturno prosvetnega dela in še posebej za trud pri organizaciji tradicionalne prireditve Srečanje oktetov v Šentjerneju. Marjan Močivnik je bil sprva, po vojni, v študentskih in prvih učiteljskih letih, bolj zapisan igralskemu delu. Moral je režirati in tudi igrati v raznih dramskih delih (Via Mala, Cvetje hvaležno odklanjamo), kajti brez učiteljskega sodelovanja se ni zgodilo nič kulturno pomembnega, niti v šoli niti v kraju. Po letu 1980 je postal ravnatelj Osnovne šole Šentjernej in prav njegova zasluga, pa tudi Športnega društva Šentjernej je, da se je zgradila telovadnica, ki je omogočala tudi razne športne prireditve izven osnovne šole. Menim, da je njegova delavnost, tako na osnovni šoli kot tudi v kraju, pomembno doprinesla h kulturno-prosvetnemu razvoju, kar potrjujejo tudi priznanja, ki jih je prejel.

Šentjernejski oktet ob začetku svojega delovanja.

Leta 1979 – MARIJA NOVAK: Trdinovo nagrado je prejela za svojo kulturno-prosvetno dejavnost v Osnovni šoli Šentjernej. V rodni kraj Šentjernej se je vrnila leta 1952. Poučevala je slovenščino in skrbela za knjižnico. Sodelavci smo občudovali njen materinski odnos do učencev, zlasti do tistih, ki so imeli srečo, da jim je bila razredničarka. Pri njej so našli zatočišče v stiskah, posrednika do drugih učiteljev in neredko do staršev. Pod njenim vodstvom so leta 1955 začeli izdajati šolsko glasilo Naša pot. Uvajala je bralno značko, bila je prva mentorica bralnega krožka, na sodoben način je uredila šolsko knjižnico. Mara Novak je na šoli uvedla izposojo šolskih učbenikov in pri tem podučila učence, v čem je prednost take zamenjave.

Vsi ti naši ljudje so v obdobju svojega aktivnega delovanja doprinesli kulturno, vzgojno in izobraževalno rast našemu kraju, ga s svojim prizadevnim delovanjem in zavzetostjo kulturno vzdigovali, bogatili in prenašali svoje humano poslanstvo na mlajše generacije, kar pomeni neprecenljivo vrednost za našo narodno prihodnost. ■

ZA VSAKOGAR NEKAJ

Nasvete zbral: ANTON CVELBAR

Kako se ubraniš napadajočega psa? Če te napade pes ter laja, navadno mahaš s palico proti njemu, kar pa ni dobro in je večkrat celo nevarno. Če imaš palico, držijo jo krepko proti psu, dokler je ne začne gristi, nato pa ga udari s prosto roko ali nogo po glavi. Če imaš dve palici, drži prvo proti psu, pa z drugo udari. Pes zacvili, pobegne in navadno zadrži tudi druge pse nadaljnjega napadanja.

Po dežju. Kdor hoče, da se mu ne vtepe suša tako hitro v vinograd ali vrt, ta naj zemljo po dežju, ko se je nekoliko osušila, na vrhu prerahlja. Pri prihodnjem dežju bo popila taka zemlja vsako kapljico vase in voda ne bo odtekala.

Prašičevo težo določimo z mero. Prašičevo težo se precej natančno določi na sledeči način: prašič se izmeri od sredine čela do začetka repa in nato še prsni obseg za prednjima nogama. Števili, ki se nato dobita, se pomnožita, a ta vsota se deli s 130 pri navadnih prašičih; ako je prašič bolj okrogel in mesnat (npr. jorkširski pa s 120).

Olje ne postane žarko, če mu prideneš včasih nekaj zrn soli. ■

PRIJATELJSTVO

Prijateljstvo, to je lepa stvar,
saj prijateljev mnogo je.

Eni so bistri, drugi pametni,
tako da vsak nekaj ve.

Z njimi se razvedrimo in poveselimo,
a včasih tudi razžalostimo.

Ko s prijatelji veselje delimo,
vemo, da lepo živimo.

Zato ne pozabimo nikdar,
da je prijateljstvo božji dar.

Matej Selko

ČAS KORONAVIRUSA

Kako zdaj za naš šentjernejski praznik bo?
Ali virus nam vse preprečil bo?
Kako odvijale se bodo športne prireditve,
če vladale bodo omejitve?
Kako bo, če virus še bolj bo razsajal,
naši občini nagajal?
Kako delila se bodo priznanja,
za zasluge delovanja?
Ali župana gledali bomo le na daljavo,
ko dal bo kako izjavo?
Kako se bo naš cviček pilo,
če ne bomo smeli v sosedovo bližino?
In še dosti drugih bo zagat,
ko treba bo primerno razdaljo držat.
A vse to, nekako bomo drugo leto praznik
bolj slavili.

Vera Žabkar

ŠENTJERNEJ

Naj tebi Šentjernej ta čestitka velja,
izpod Gorjancev mnogo poti k tebi pelje.
Se s cvičkom ponašat in
kralj cvička je tukaj doma,
vse lepše je tu, ni kraja lepšega.
Marsikoga sem zanesla je pot,
od lepote kraja prevzet,
ni hotel več od tod.
Se Šentjerneja zelo spremenila je slika,
od malega kraja, je kraj kot se šika.

Vera Žabkar

SABINA JORDAN KOVAČIČ

S KNJIŽNIH POLIC

Igor Rozman & Alenka Rozman Planinc: SRCE BIJE V DVOJINI

Kakšne preizkušnje čakajo par, katerega edina možnost, da si izpolni hrepenečo željo po otroku, je posvojitev iz tujine? Alenka in Igor, danes srečna in zadovoljna starša dvojčkov iz Afrike, sta opisala svojo nekajletno s trni posuto pot do starševstva. Pred bralcem se razpre odkrita in neposredna zgodba para, ki se mora zato, da bi lahko ljubil, vzgajal in zaščitil siroto ter skrbel zanjo, spoprijeti z domačo birokracijo, na tujem pa soočiti s pokvarjenostjo nedelujočih sistemov, kjer se posamezniki okoriščajo z obupano željo po otroku na nemoralne načine, ki bralcu vzamejo sapo in strejo srce. Zgodba Alenke in Igorja je zgodba o tem kaj vse ljubezen je. Je pogum, vztrajnost, razočaranje, obup in nenazadnje tudi solze sreče.

Pam Jenoff: IZGUBLJENE PARIŽANKE

Grace Healey nekega jutra med potjo v službo, skozi Centralno postajo, naleti na kovček, ki je zapuščen potisnjen pod klop. Preveč je radovedna, da bi ga kar spregledala in odšla naprej. Kovček odpre in v njem najde kup fotografij. Na vsaki izmed fotografij je druga ženska. Brez razmišljanja vzame fotografije in hitro odide s postaje. Kaj kmalu izve, da je kovček last Eleanor Trigg, vodje mreže tajnih agentk, ki so jih med vojno iz Londona poslali na teren. Dvanajst deklet je odšlo v okupirano Evropo, kjer so delovale kot kurirke in radiotelegrafistke ter pomagale odporniškemu gibanju. Nikoli se niso vrnile domov in njihova usoda je ostala zavita v skrivnost. Grace skuša ugotoviti, kaj se je tem ženskam zgodilo, posebej pa jo pritegne mlada mati Marie, katere drzna misija v Franciji razkrije izjemno zgodbo o tovarištvu, junaštvu in izdajstvu.

Thierry Robberecht & Grégoire Mabire: O VOLKU, KI PADEL IZ KNJIGE

Deklica Zoe ima zelo veliko slikanic. Nekega dne pa ena izmed njih pade s knjižne police. Volk pade iz svoje knjige in se znajde sredi neznane in po vrhu še razmetane sobe. V svoji zgodbi je volk strašen in zloben, na tleh Zoejine sobe pa povsem prestrašen in nemočen. Nesrečni volk se poskuša hitro vrniti v svojo knjigo, a mu nekako ne uspe. Odloči se, da se bo Zoejinim mačkom skril v kakšno drugo knjigo. Zoe ima veliko knjig in vsaka je drugačna od druge. Slikanica je zabavna, polna obračanja zgodb in vlog, sočutja, humorja …

Trajnica: DOBRA MISEL

ZDRAVILNE RASTLINE

ANDREJA TOPOLOVŠEK

Dobra misel poznana tudi pod imenom divji majaron, je trajnica, ki so jo poznali že stari Grki in so jo poimenovali *Orosganos*, kar v prevodu pomeni gorsko veselje. Dobra misel ima pokončna, rahlo razvejena stebla, visoka 30 do 70 cm. Listi so pecljati, ovalni ali jajčasti. Cvetovi so rdeče vijoličaste barve ali škrlatni, drobni in nesimetrični. Cveti od julija do septembra. Razmnožimo jo lahko z neposredno setvijo spomladi ali pripravo sadik. Jeseni ali zgodaj spomladi lahko razdelimo tudi korenike.
Dobra misel se uporablja tako v zdravilne namene, kot v kulinariki kot začimbo in tudi dišavnico. Pri kuhanju se uporabljajo listi, praviloma posušeni. Rastlina je bogata z železom, magnezijem, omega tri maščobami, vitaminom A in C, vsebuje veliko črešlovin in grenčin.

ZDRAVILNI UČINKI DOBRE MISLI:

- razkužuje prebavila in zmanjšuje napihnjenost,
- spodbuja prebavo, izboljšuje delovanje jeter in žolčnika, pomaga zdraviti najrazličnejše črevesne, želodčne, jetrne in tudi žolčne bolezni,
- skupaj z rmanom pomaga zdraviti kašelj (tudi oslovski kašelj),
- pomaga pri hripavosti, bronhitisu in drugih boleznih dihal,
- deluje blago pomirjujoče na vegetativno živčevje, blaži napetost, razdražljivost, stres in tesnobnost ter pripomore k duševnemu ravnotežju,
- preganja utrujenost in poživlja (podobno kot kava),
- pomaga urejati neredno menstruacijo,
- pomaga pri učenju,
- v obliki mazil in masažnih olj naj bi pomagala lajšati revmatične bolečine, bolečine med menstruacijo in glavobole.

Dobra misel pa ni le zdravilna rastlina, ampak je dobro poznana tudi kot začimba, še posebej v grški in italijanski kuhinji. Odlično paše k testeninam, k paradižniku in jedem iz paradižnika, k pečenki, v enolončnice in odlična je tudi v solati. Dobro se ujema tudi z baziliko, rožmarinom in timijanom.

ČAJ IZ DOBRE MISLI

Za pripravo potrebujemo:

- 2,5 dl vrele vode,
- 3 čajne žličke dobre misli.

Priprava čaja:

Z vrelo vodo prelijemo zel dobro misel, pokrijemo in pustimo stati 10–15 minut, nato precedimo in pijemo. Pijemo nesladkan čaj, če pa nas teži hripavost in bolečine v grlu, si čaj iz dobre misli lahko posladkamo z medom. Čaj grgramo hladen.

Nasvet za shranjevanje dobre misli za čaj:
Cvetoče poganjke dobre misli naberemo v poletnem času in jih kar cele posušimo. Nato jih spravimo v steklen kozarec. Okus in aroma bosta ostala praktično nespremenjena še vsaj dve leti.

Masažno olje pripravimo tako, da 100 gramov nadzemnih delov dobre misli namakamo 30 minut v 500 mililitrov ogretega oljčnega olja.
Uporabimo ga za lajšanje revmatičnih bolečin, tako da ga tri- ali štirikrat na dan nanesemo na boleče mesto.
Ob glavobolu ga nanašamo na čelo in senca po potrebi.

Vsebina povzeta iz spletnih strani: poljubnarave.si/zelisce, bodieko.si, divjivrt.si, sl.wikipedia.org. ■

Čaj iz dobre misli.

Sušenje dobre misli.

Masažno olje.

KAKO RAVNATI V VROČIH DNEH? PO PAMETI.

MOJCA KOKOVE, *dipl.m.s.*,
Zdravstveno Vzgojni Center,
Zdravstveni dom Novo Mesto

Smo nekje na sredini poletja in nekako se zdi, da nam to poletje ne bo prineslo izrazitih vročinskih valov. Ali pa nas morda še preseneti. Ne glede na to, pa je pazljivost v poletnih dneh še kako pomembna. Ozračje se v tem času, tudi po nevihti, kaj hitro segreje in ko sonce zopet pokuka izza oblakov lahko kaj hitro nehote pregreje naše telo.

Poletna vročina najbolj prizadene starejše, otroke, bolnike, ljudi s šibkim socialno-ekonomskim statusom in ljudi, ki so dodatno izpostavljeni dejavnikom iz okolja (onesnažen zrak, delo v slabo prezračenih in vročih prostorih, na prostem…).

Časovno daljša izpostavljenost soncu, lahko na telesu povzroči težave in posledično se pojavi pregretje telesa. Znaki, ki nakazujejo alarmantno stanje telesa so: kožni izpuščaji, vročinska izčrpanost, omedlevica, vročinski krči in ne nazadnje tudi vročinska kap.

Nasveti, da bomo preprečili prekomerno obremenitev telesa s toploto so, da:

- hladimo prostore (zračenje ponoči, zgodaj zjutraj, zvečer; uporabimo ventilator ali klimo),
- hladimo sebe (prha/kopel),
- umaknemo se v senco ali hladnejše prostore,
- izberemo primerna oblačila (lahka, ohlapna),
- uživamo zadostne količine tekočine (1,5–2 litra na dan; izberemo vodo ali nesladkani čaj).

Pazimo na ranljivejše skupine:

- še posebej smo pozorni na znake prizadetosti pri dojenčkih in majhnih otrocih, starejših, duševno prizadetih ter pri osebah s kroničnimi obolenji, predvsem pri srčnih bolnikih in osebah s povišanim krvnim tlakom,
- pokličimo ali obiščimo tiste, ki živijo sami in morda potrebujejo pomoč,
- NIKOLI ampak res nikoli, ne puščamo nikogar v zaprtem parkiranem avtomobilu,
- v primeru pregretja bolnika umaknemo na hladno (v senco, hladen prostor) in po potrebi pokličemo zdravniško pomoč ter bolnika ves čas hladimo.

NE POZABIMO:

- na zaščito pred soncem (v času med 10. in 16. uro se izogibamo izpostavljanja soncu; uporabimo sončna očala, zaščitno pokrivalo, primerna oblačila in široko spektralno zaščitno kremo z zaščitnim faktorjem najmanj 30),
- bodimo pozorni na varnost pri hrani, ki se v vročini hitreje pokvari, kar lahko ob zaužitju povzroči zastrupitev,
- bodimo pozorni na ustrezno temperaturo hranjenja zdravil in upoštevamo nasvete zdravnika,
- spremljajmo vremensko napoved in opozorila preko javnega obveščanja.

Naj vam poletje dobro služi, naužijte se svežega zraka in vseh poletnih radosti, vendar z dobro mero pazljivosti, da ne bo prišlo do nezaželenih zapletov in slabega počutja zaradi prekomerne brezskrbnosti. / *VIR: NIJZ* ■

POLICIJA SVETUJE … PRIPOROČILA ZA UPORABO DOMAČIH BAZENOV!

PP ŠENTJERNEJ

Vse več ljudi ima bazen na domačem vrtu. Ti bazeni so nevarni predvsem za otroke, ki lahko med igro mimogrede padejo v vodo. Starši, ne puščajte svojih otrok, ko se gredo kopat, brez nadzora! Pripetijo se lahko tudi drugačne neprijetnosti, kot so padci, zvini ali zlomi okončin, odrgnine ipd. Zato priporočamo naslednje ukrepe:

Stalna kontrola (nadzor) bazena: stalen nadzor bazena je edina varna pot za preprečevanje utopitev. Če svojega otroka ne morete najti, najprej preverite bazen – sekunde tečejo.

Primerno stalno kontrolo bi morali zagotoviti naslednji ukrepi:

- nikoli, niti za sekundo, ne pustite svojih otrok samih v kopalnih kadeh ali bazenih. Ne mislite, da se vam in otrokom nepričakovano ne more nič pripetiti.
- Če že morate zapustiti bazen, odpeljite otroka s sabo.
- Odgovornost za varnost otrok je naloga odraslih. Te naloge ne zaupajte starejšim otrokom, zanje je to prevelika odgovornost. Mnogo otrok se utopi ob navzočnosti starejših bratov ali sester.

Pred gradnjo bazena se posvetujte s strokovnjakom, ki vam bo svetoval pravilno postavitev in obliko bazena glede na vaše okolje, število uporabnikov in čas uporabe bazena.

Za varno uporabo bazena velja opozoriti na naslednje:

- Okoli bazena je priporočljivo postaviti primerno oblikovano ograjo, ki bo predvsem majhnim otrokom preprečevala morebitne padce v bazen.
- Poleg bazena ne puščajte stolov ali drugih

predmetov, ki bi jih otroci lahko uporabili za premagovanje ovir (ograje).
- Vzdržujte bazen – voda v bazenu naj ne bo motna ali umazana.
- Raven vode v bazenu naj sega čim bolj do roba bazena, kar olajša morebitno "plezanje" iz bazena.
- Pri gradnji bazena se izogibajte ostrim robovom ter spolzkim materialom, ki povzročajo zdrs in otežujejo prijemanje.
- Izliv vode oz. curki v bazenu naj bodo usmerjeni tako, da plavajoče predmete (npr. žogo ipd.) usmerijo v plitvejši del bazena poleg stopnic ali lestve.
- Lestve in stopnice, ki vodijo iz bazena, naj bodo nameščene na vsaki strani bazena.
- Slednje naj ne bodo spolzke in naj ne dopuščajo zdrsa.

Priporočljiva oprema bazena je tudi reševalna deska. V bazenih je vse več poškodb hrbtenice zaradi neprimernih skokov v vodo. Z desko je mogoče najprimerneje imobilizirati ponesrečenca tako, da je reševanje zanj veliko varnejše. ■

V POLETNI VROČINI IN NA DOPUSTU POSKRBIMO TUDI ZA ŽIVALI

PP ŠENTJERNEJ

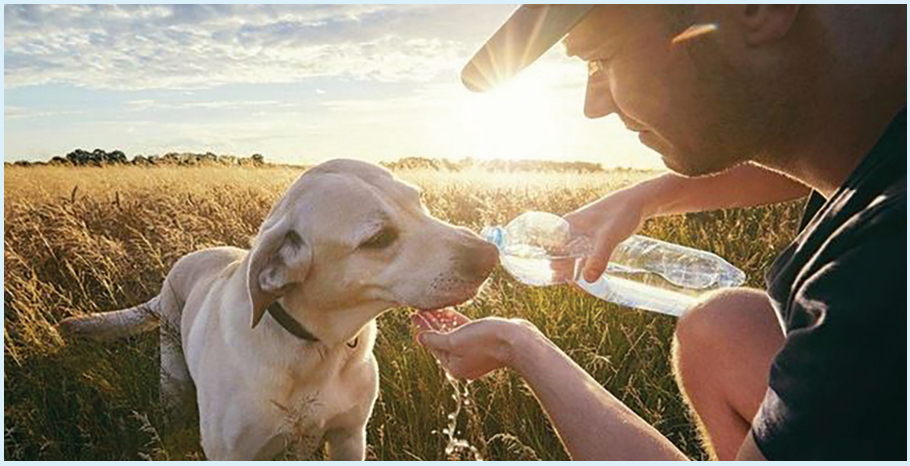

Poleti ni nič nenavadnega, če temperature v ozračju sežejo čez 30 stopinj Celzija. Medtem ko se lahko ljudje temu prilagodimo, pa to ne velja vedno za hišne živali. Sicer se lahko umaknejo v senco, a svojega kožuha ne morejo sleči. Zato pred odhodom od doma poskrbimo zanje!

Živali zaradi različne telesne zgradbe in bioloških lastnosti različno uravnavajo toploto, zato **v vročih dneh potrebujejo ustrezno oskrbo**. Zagotovite jim primeren prostor v **senčni legi**, po možnosti v hladnih prostorih. Na razpolago naj imajo **svežo in pitno vodo ter hrano**. To velja za vse živali, ne samo za pse in mačke, ki jih je kot hišnih ljubljenčkov največ.

Če boste dopust preživeli skupaj s svojimi hišnimi ljubljenčki, pa se je treba zavedati, da Zakon o zaščiti živali določa **posebne pogoje za prevoz živali**, pri čemer je treba paziti, da ne prevažamo živali, ki niso sposobne za prevoz. **Živali, ki jih bomo prevažali s sabo**, naj bodo deležne posebne skrbi, kot je zagotovitev ustreznega zračenja, temperature, zadostne količine vode ipd. Če je vaš hišni ljubljenček pes, ga na javnih krajih ne pozabite imeti **na povodcu**.

Kršitev teh določb pri prevozu kakor tudi pri vsakdanjem ravnanju z živaljo se šteje za mučenje in je kot takšna prekršek, v hujših oblikah pa tudi kaznivo dejanje.

Vsem lastnikom oz. skrbnikom živali svetujemo:
- Med dopustom je treba za hišne ljubljenčke zagotoviti popolno in celovito oskrbo, predvsem s svežo vodo in hrano.
- Če se za dlje časa odpravljate od doma, je treba za živali najti bodisi oskrbo na domu bodisi namestitev v centrih za oskrbo (v t. i. hotelih za male živali ali drugih organizacijah).
- Med prevozom živali v osebnih vozilih ali drugih transportnih sredstvih jim je treba omogočiti udobno in predvsem varno vožnjo (uporaba transportnih boksov za prevoz živali) in se na trasi potovanja večkrat ustaviti ter živali omogočiti sprostitev.
- Če skupaj s svojim hišnim ljubljenčkom potujete v druge države, se pozanimajte o dokumentih, ki jih žival potrebuje za prestop državnih meja. Prav tako se je treba pozanimati o nevarnosti kužnih in drugih bolezni na tistem območju.
- Pri sprehajanju psov na javnih krajih morajo lastniki oz. skrbniki imeti pse na povodcih.
- Nevarnega psa morajo njegovi lastniki oz. skrbniki opremiti ne le s povodcem, ampak tudi nagobčnikom. Namestitev nevarnega psa na domu pa mora biti v zaprtem objektu (pesjaku) in tako, da ga ne more zapustiti brez navzočnosti lastnika oz. skrbnika.
- Lastniki oz. skrbniki eksotičnih živali morajo poskrbeti, da te niso nevarne za okolico, in zanje zagotoviti primerno fizično varstvo.

Nadzorstvo nad izvajanjem Zakona o zaščiti živali in na njegovi podlagi izdanih predpisov neposredno opravljajo uradni veterinarji, kmetijski, lovski, ribiški inšpektorji ter inšpektorji, pristojni za ohranjanje narave, vsak od teh v okviru svojih pooblastil in pristojnosti. Nadzorstvo nad izvajanjem nekaterih določb tega zakona ima poleg že navedenih služb tudi policija, ki ukrepa ob kršitvah določb. **Naloge policije** torej so, da po Zakonu o zaščiti živali obravnava prekrške, ki so v njeni pristojnosti, in po Kazenskem zakoniku obravnava kazniva dejanja mučenja živali.

Poleg tega **policija sodeluje s pristojnimi veterinarskimi in inšpekcijskimi službami** na področju preprečevanja in zatiranja nalezljivih živalskih bolezni ter jim nudi asistenco pri opravljanju njihovih nalog, kadar je to potrebno. Sodeluje tudi z društvi za zaščito živali, kadar gre za neprimeren zakol ali ravnanje z živaljo, in s carino v primeru tihotapljenja živali čez mejo.

Statistika kaže, da se **najpogostejše kršitve** zgodijo na cestah in trgih. Najpogosteje kršitelji:
- ne zagotovijo fizičnega varstva nevarnih živali,
- nimajo psa na povodcu,
- nimajo nevarnega psa na povodcu z nagobčnikom ali zaprtega v boksu,
- ne zagotovijo vzgoje in šolanja oz. drugih ukrepov in je žival zato nevarna okolici.

Poskrbite za lastno varnost in varnost drugih. Naj vam dopust oz. počitnice ostanejo v lepem spominu! ■

KLARA LUKAN IZBOLJŠALA MLAJŠI ČLANSKI DRŽAVNI REKORD NA 5000 M

TOMAŽ LUKAN

GREGA VALANČIČ (SPORTIDA) & TOMAŽ LUKAN

Na najdaljši razdalji (5000 m) je na atletskem pokalu Slovenije, ki se je odvijal 4. in 5. julija v Ljubljani, je mladinska evropska prvakinja Klara Lukan (AD MASS) izboljšala mlajši članski državni rekord. S časom 15:59,71 je za skoraj minuto popravila prejšnji dosežek Daneje Grandovec (16:56,96), ki je bil prav tako dosežen v Ljubljani, 4. junija 2005.
Drugi dan tekmovanja je Klara suvereno zmagala tudi na razdalji 3000 m, štoparica se je ustavila v času 9:18,85. ■

KLARA LUKAN JE NOVA DRŽAVNA REKORDERKA MED MLAJŠIMI ČLANICAMI NA 3000 METROV

TOMAŽ LUKAN

TOMAŽ LUKAN & PETER KASTELIC

19-letna Šentjernejčanka Klara Lukan je v torek, 23. 6. 2020, na mitingu Atletske lige Telekom Slovenije v Mariboru, zmagala v teku na 3000 metrov, s časom 9:02,19 pa je popravila državni rekord za mlajše članice.
Klara, ki tekmuje v dresu AK Mass Ljubljana, je lanska mladinska evropska prvakinja na 3000 m (9:02,19), je s tokratno zmago izboljšala mlajši članski slovenski rekord (9:02,91), tokrat odsotne partnerice na treningih Maruše Mišmaš Zrimšek iz leta 2015.
Klara Lukan je po zmagi povedala: *»Rezultatskih ciljev si nisem postavljala, želela sem teči čim bolj sproščeno in kar najboljše po zdravstvenih težavah na prejšnji tekmi. Vesela sem tudi, da sem izboljšala mlajši članski rekord. Šlo je na tesno. Z Marušo Mišmaš Zrimšek, prejšnjo rekorderko, sva bili v isti sekundi. Želim si le še tako lepo nadaljevati sezono.«* ■

REKORD KLARE LUKAN MED MLAJŠIMI ČLANICAMI

TOMAŽ LUKAN

Na Mednarodnem atletskem mitingu Patrika Cvetana in Matica Šušteršiča je uspešna atletinja Klara Lukan podrla rekord med mlajšimi članicami.
Klara Lukan iz Šentjerneja je na eno miljo s 4:40,02 izboljšala državni rekord med mlajšimi članicami. Popravila je rekordno znamko 4:50,36 atletinje Naje Ferjan Rodriguez iz leta 2005. Do članskega državnega rekorda, 4:29,58 doseženega leta 2006, je Klaro ločilo deset sekund. V lasti ga ima Jolanda Čeplak. ■

NK BAYER – PRVAK MEDOBČINSKE NOGOMETNE VETERANSKE LIGE 2019/2020

NK BAYER

V mesecu juniju smo člani ekipe Bayer zaključili spomladanski del lige v malem nogometu med veterani občin Šentjernej, Trebelno-Mokronog, Škocjan in Šmarješke Toplice. Skozi celotno ligo smo se trudili po najboljših možnih močeh. Celo med korona krizo, vsak na svojem varnem območju z raznimi kondicijskimi vajami in tudi medsebojnimi telefonskimi klici za spodbudo. Za samo organizacijo prihodov na tekmo in drugih zadev je bil odgovoren Tone Turk, seveda pa brez najboljših igralcev ne bi zmogli, najboljši smo seveda vsi v ekipi, zato smo v skupnih točkah zmagali in ponosno dvignili pokal za 1. mesto. Dosegli smo tudi 2. mesto v zaključnem turnirju na Vinici, ob njihovi 40. letnici delovanja. Še naprej se bomo trudili vsak po svojih močeh za osvojitev nadaljnjih lovorik, če bodo dopuščale razmere. Športni pozdrav vsem privržencem najbolj množične igre sveta – nogometa. ■

PRVI TURNIR ČLANOV NTK ŠENTJERNEJ

V JESENI ŠOLA ŠENTJERNEJSKEGA PINGPONGA

DUŠAN PEZELJ

MARJAN KOVAČIČ – MARČ

V najlepšem kraju na svetu, kot se radi pohvalimo Šentjernejčani, ima namizni tenis dolgo tradicijo, a šele pred slabim mesecem so navdušenci ustanovili klub. 11. julija pa so že pripravili 1. turnir članov kluba. Udeležil se ga je tudi starosta šentjernejskega športa Janez Kuhelj, ki je v nagovoru turnirja poudaril, da so prvo znanje o igranju pingponga k njim prinesli Novomeščani davnega leta 1954. Namizni tenis je takrat veljal za enega nosilnih športov v kraju. Igralke, ki jih je vodil prav Kuhelj, so solidno nastopale v drugi slovenski ligi. Fantje so sicer nekoliko zaostajali, so pa od deklet tekmovali dlje časa. Po zatonu te lepe igre, nekje leta 1974, je pingpong tekmovalno zamrl. Vendar ne povsem. Nekateri navdušenci so kupili mizice in se doma v drvarnicah, garažah ali pa kar na prostem preizkušali, kdo je boljši.

Vodstvo novoustanovljenega kluba je za spomin in za zgodovino kluba v soboto, 11. julija 2020, v prostorih podjetja Kobra v Šentjerneju, pripravilo 1. turnir članov najmlajšega namiznoteniškega kluba v Sloveniji. Tekmovanja se je zaradi virusa COVID-19 udeležilo le deset članov, turnir je odprl

Udeleženci turnirja poslušajo predsednika kluba Dušana Pezlja.

župan Jože Simončič, sicer tudi ustanovni član kluba. Dvoboji so bili izenačeni in na dokaj visoki ravni. Po pričakovanju je slavil večkratni zmagovalec Jernejevih turnirjev Darko Jakobčič in tako postal 1. prvak kluba. V finalu je premagal predsednika NTK Šentjernej Dušana Pezlja. Tretje mesto sta si priborila Darko Brišar in Jože Grubar. Pokale je podelil starosta Janez Kuhelj. Udeleženci so sklenili, da turnir ponovijo prihodnje leto, morda že z najmlajšimi, zaradi katerih so klub tudi ustanovili. Člani kluba se zahvaljujejo najboljšemu namiznoteniškemu klubu v državi, NTK Krka iz Novega mesta, za posojo mizic in pregrad, velika hvala pa tudi gospodu Branku Kovačiču, ki je prostor, v svojem podjetju Kobra Team, za turnir odstopil brezplačno.

IZJAVA PO TURNIRJU:
Marjan Kovačič – Marč: *»Na turnir smo se kar resno pripravili in v celoti spoštovali vladne nasvete glede virusa COVID-19. Ustanovitelji so s prikazano igro presenetili. Očitno so se na turnir pripravljali v 'tajnosti'. Predvsem pa me veseli, da imamo podporo pri vodstvu občine in verjamem, da bomo v jeseni začeli s šolo šentjernejskega namiznega tenisa.«* ■

Darko Brišar, Dušan Pezelj, Darko Jakobčič in Jože Grubar z zasluženimi pokali.

Teja pozorno gleda igralce med igro.

Starosta šentjernejskega športa Janez Kuhelj podeljuje lep pokal zmagovalcu Darku Jakobčiču.

Udeleženci 1. turnirja članov kluba ob nazdravljanju s penino, ki jo je prispeval župan Jože Simončič.

ŽENSKI NAMIZNI TENIS?

DUŠAN PEZELJ, *NTK Šentjernej*

»Ženski namizni tenis? Kaj ni namizni tenis, samo namizni tenis? Za moške in ženske? Gre za 'moški' šovinizem?« Tako morda porečejo tiste gospe, ki jim bo padel v oči naslov. A gre le za povabilo NTK Šentjernej, ki bi rad omogočil tistim, ki bi se rade v hladnih dneh malo zdravo in varno razmigale, da se udeležijo začetniških ur igranja tega lepega športa.

Predvidoma bi pod strokovnim vodstvom začeli konec septembra 2020. V desetih do dvajsetih urah bi osvojili osnovne udarce in imeli za zaključek simpatičen turnir, na katerem bi šlo bolj za družabni dogodek kot pa za boje za najboljša mesta.

Ker v NTK Šentjernej delamo načrt vadbe za jeseni, prosimo zainteresirane, da pokličejo na tel. št. **031 396 927**, člana vodstva kluba Marjana Kovačiča - Marča, ki bo imel vse potrebne informacije. V NTK Šentjernej zagotavljamo sproščujočo in telesu koristno ter zdravo rekreacijo. ■

Rucoea Spritz in Andrej Simončič.

Brandy in Vesna Šuštaršič.

KASAČI ZNOVA TEČEJO

KLUB ZA KONJSKI ŠPORT ŠENTJERNEJ

ROK BREGAR, VESNA ŠUŠTARŠIČ & ANJA MEDLE

OBETAVEN ZAČETEK SEZONE

Kljub negotovostim vezanim na epidemijo koronavirusa ter prestavljenim začetku sezone, so se konji kasači in njihovi vozniki vrnili na tekmovalne steze v Krškem, 5. junija. Že na uvodnih dirkah so člani Kluba za konjski šport Šentjernej pokazali, da so se dobro pripravili na novo tekmovalno sezono.

Z rezultati sta najbolj izstopala Planet Slavka Franka, ki je v 3. dirki zasedel 2. mesto s kilometrskim časom 1.17,9 na razdalji 1600 m ter Carlina Beco in Tjaša Jazbec, ki sta v dirki francoskih kobil prav tako zasedli 2. mesto s časom 1.17,3 in pokazali, da razen pod sedlom lahko dosegata odlične rezultate tudi v sulkiju.

Dobro pripravljenost so naši tekmovalci potrdili tudi na dirkah v Ljutomeru, 21. junija, kjer je Brandy z Vesno Šuštaršič v svojem 6. štartu kariere prikasal do krstne zmage. V 3. točki je ponovno do 2. mesta prišel Planet na vajetih Slavka Franka. Enako sta v 5. točki dosegla Rucoea Spritz iz hleva Andreja Simončiča, tokrat na vajetih Marka Gorenca ter v 6. točki Elisa Gali iz hleva Jožeta Judeža.

DVOJNA ZMAGA V KOMENDI

5. julija so na dirkah v Komendi odlično formo z zmagami dokazali Slavko Franko in Planet ter Rucoea Spritz in Andrej Simončič. Planet je sicer do zmage v 4. točki prišel po sodniški odločitvi, ko je zaradi napake voznika Janka Sagaja in oviranja v ciljni ravnini, bil zamenjan vrstni red, a to ne zmanjša vrednosti rezultata in konstantne forme, ki jo Planet kaže celo sezono. V Memorijalu Janka Juhanta je po odlični taktični vožnji Andreja Simončiča do zmage prišla 10-letna Rucoea Spritz, ki je v sami končnici dirke premagala močno konkurenco. Na 3. mesto sta se uvrstila še Vesna Šuštaršič in Tamerice. V 5. dirki je še 3. mesto dosegla Elisa Gali iz hleva Judež.

Le teden kasneje v Ljubljani je Planet spet dosegel 2. mesto. V 2. dirki je pa 2. mesto dosegel tudi Brandy z Vesno Šuštaršič. ■

Planet in Slavko Franko.

Pravilen odgovor križanke iz prejšnje številke je **KRANJSKA LILIJA**. Tokrat smo izžrebali **MARTINO VIDRIH iz Starega sejmišča**. Nagrajenka prejme nagrado v trgovini Obutev Stil. Trgovini se za nagrado najlepše zahvaljujemo. Rešitev tokratne križanke pričakujemo do petka, **18. septembra 2020** na naslov: Uredniški odbor Šentjernejskega glasila, Občina Šentjernej, Prvomajska cesta 3 a, 8310 Šentjernej ali na e-naslovu: sentjernej@siol.net. Vsem, ki sodelujete in nam pridno pošiljate odgovore, se prav lepo zahvaljujemo.

VEČJA PTICA PEVKA
DEL NA OBLAČILU ZA MANJŠE STVARI
IVAN TAVČAR
KDOR RAD POSEDA
Občina Šentjernej
RAVEN SVET, RAVNINA
IMENITNIK
SKLADBA V RITMU KORAKANJA
GOVORNIK
MADRIDSKI NOGOMETNI KLUB
NASILNA TATVINA
DIRIGENT HUBAD
EMISIJA, RADIACIJA
EMILE ZOLA
HČERIN MOŽ
STRAN NEBA
NAŠ SKLADATELJ (PETER)

AVTOR: MATJAŽ HLADNIK
MRŽNJA, NENAKLONJENOST
OVCE
EKRAZIT
TANČICA, PAJČOLAN
ANNIE LENNOX
NAŠA IGRALKA (NINA)
PERGAMSKI KRALJ
REŽIM
REKA MED NEMČIJO IN POLJSKO
AMERIŠKI INDIJANEC
IME VEČ RUSJANOVIH LETAL
TONI NIEMINEN
SLABA ŠOLSKA OCENA
MODRO LIČILO
GORLJIV PLIN, C_2H_6
ZVIŠAN TON A
ITALIJAN. NAFTNI KONCERN
EMMA THOMPSON
DEPONIJA ODPADNIH SNOVI
NADARJEN ČLOVEK
NINA RICCI
PREBIVALEC PROVINCE, PODEŽELAN
NAD-STROPJE
NIZOZEM. GOLMAN (EDWIN VAN DER)
TRESENJE

ATAL - pergamski kralj, Atalos
BRAV - starejši izraz za ovce
LIDIT - brizantno razstrelivo s pikrinsko kislino, ekrazit

OBUTEV-STIL

POPUST
do 31. 8. 2020
na ŠOLSKE NAHRBTNIKE ter ŠOLSKE in ŠPORTNE COPATE
VABLJENI!
Fotografiji sta simbolični.
Trg gorjanskega bataljona 9, Šentjernej / Tel.: 07 33 16 411

MEGA foto
center za fotografijo in mobilno telefonijo
Cesta oktobrskih žrtev 2, Šentjernej
A1
Paketi po enotni in ugodni ceni A1 Net+TV M
34 99 € na mesec
Brez vezave

07 30 81 111 040 410 645 www.megafoto.si

ČEVLJARSTVO
IZDELAVA KLJUČEV

Zoran Zrnić s.p.
DELOVNI ČAS
PONEDELJEK, SREDA, PETEK
9.–12. in 14.–17.
C.O.Ž. 9, 8310 Šentjernej, tel.: 07/30 81 726

IZBRANI RECEPT MESECA

Rabarbarina brezglutenska pita

SESTAVINE

ZA TESTO: 300 g brezglutenske polnozrnate moke / 100 g sladkorja / 170 g kokosove maščobe / 2 jajci / 1 pecilni prašek / 1 vanilin sladkor

OBLOGA: 350 g olupljene rabarbare / 150 g sladkorja / 2 žlici limoninega soka / cimet / 1 vanilin sladkor

POSTOPEK PRIPRAVE

1. Polnozrnati brezglutenski moki dodamo pecilni prašek in premešamo. Dodamo še sladkor, zmehčano kokosovo maščobo, jajci, vanilin sladkor in na hitro pregnetemo v krhko testo. Testo damo za pol ure v hladilnik.
2. Rabarbaro olupimo in jo z dvema žlicama limoninega soka, sladkorjem, vanilinim sladkorjem in cimetom kuhamo na srednji temperaturi 20 minut.
3. 3/4 testa oblikujemo v kepo, s prsti jo razvlečemo po dnu tortnega modela in oblikujemo v skodelico. Testo damo za 20 minut v pečico segreto na 180 C.
4. Testo vzamemo iz pečice in dodamo ohlajen rabarbarin nadev, naribamo po vrhu še preostalo testo. Pito pečemo še 30 minut na 180 C.

Dober tek!

Recept je preizkusila Mojca Lampe Kajtna.

PREGOVORI ZA AVGUST

Če bo o Porcijunkuli (2. 8.) vročina, huda bo prihodnja zima. / Če se megla zjutraj v zrak vzdiguje, slabo vreme napoveduje, če pa zemlja meglo posrka, lepo vreme na vrata trka. / Srpana če veter zvedri, vreme še dolgo trpi. / Vreme, ki ga Lovrenc (10. 8.) naredi, do konča jeseni drži. / O Lovrencu mora biti pletev končana. / Veliki šmaren (15. 8.) brez dežja, sladko vince bo doma. / Če vika maša mokri, mala maša praši. / Strd za potice popijejo Jerneja (24. 8.) meglice. / Če Jerneja (24. 8.) veter zjasni, lepo vreme še dolgo trpi.

VICI

Druga žena

Žena hoče poklicati moža, pa ima prazno baterijo v mobilnem telefonu.
Pa reče sinu Janezku, naj ga pokliče s svojega telefona.
Čez nekaj minut sin pravi: »Trikrat sem klical in vedno se je oglasila neka ženska.«
Ko se mož vrne, ga žena pričaka na vratih in brez kakšne razlage mu eno primaže okoli ušes.
Potem pa »molitev«.
»Ženska se ti oglaša na tvojem telefonu!«
»Kakšna ženska neki? Kaj pa je rekla?«
»No, Janezek, povej!«
»Rekla je: Številka trenutno ni dosegljiva. Prosimo, pokličite kasneje.«

Načrt za dopust

Se pogovarjata dva prijatelja, pa pravi prvi: »Janez, si že naredil kakšen načrt za dopust?«
Janez: »Ne, čemu bi ga? Moja žena določi, kam bomo šli, moj šef določi, kdaj bomo šli in moja banka določi, kako dolgo bomo na dopustu!«

RIŠE: Darinko Ruden

ALI POZNATE SVOJO OBČINO?

V prejšnji številki glasila smo vas spraševali, kje je bila posneta objavljena fotografija. Za pravilen odgovor, da je bila fotografija posneta **v vasi Gradišče**, se zahvaljujemo **ANICI SELAK iz Šentjerneja**. Nagrajenka prejme nagrado v trgovini Obutev Stil. Trgovini se za nagrado najlepše zahvaljujemo.
TOKRAT VAS SPRAŠUJEMO, KJE JE BILA POSNETA FOTOGRAFIJA. Vaše odgovore pričakujemo do petka, **18. septembra 2020**, na naslovu: Uredniški odbor Šentjernejskega glasila, Občina Šentjernej, Prvomajska cesta 3 a, 8310 Šentjernej ali na e-naslovu: sentjernej@siol.net.

optika
OPTRIS d.o.o.
www.optikaoptris.si
e-pošta: optika.optris@siol.net
Kotarjeva cesta 8a
8310 Šentjernej
Tel.: 05 99 314 77
Mob.: 040 55 20 10
Pričakujemo vas od
ponedeljka do petka 8.30 - 18.00
in soboto 8.30 - 12.00

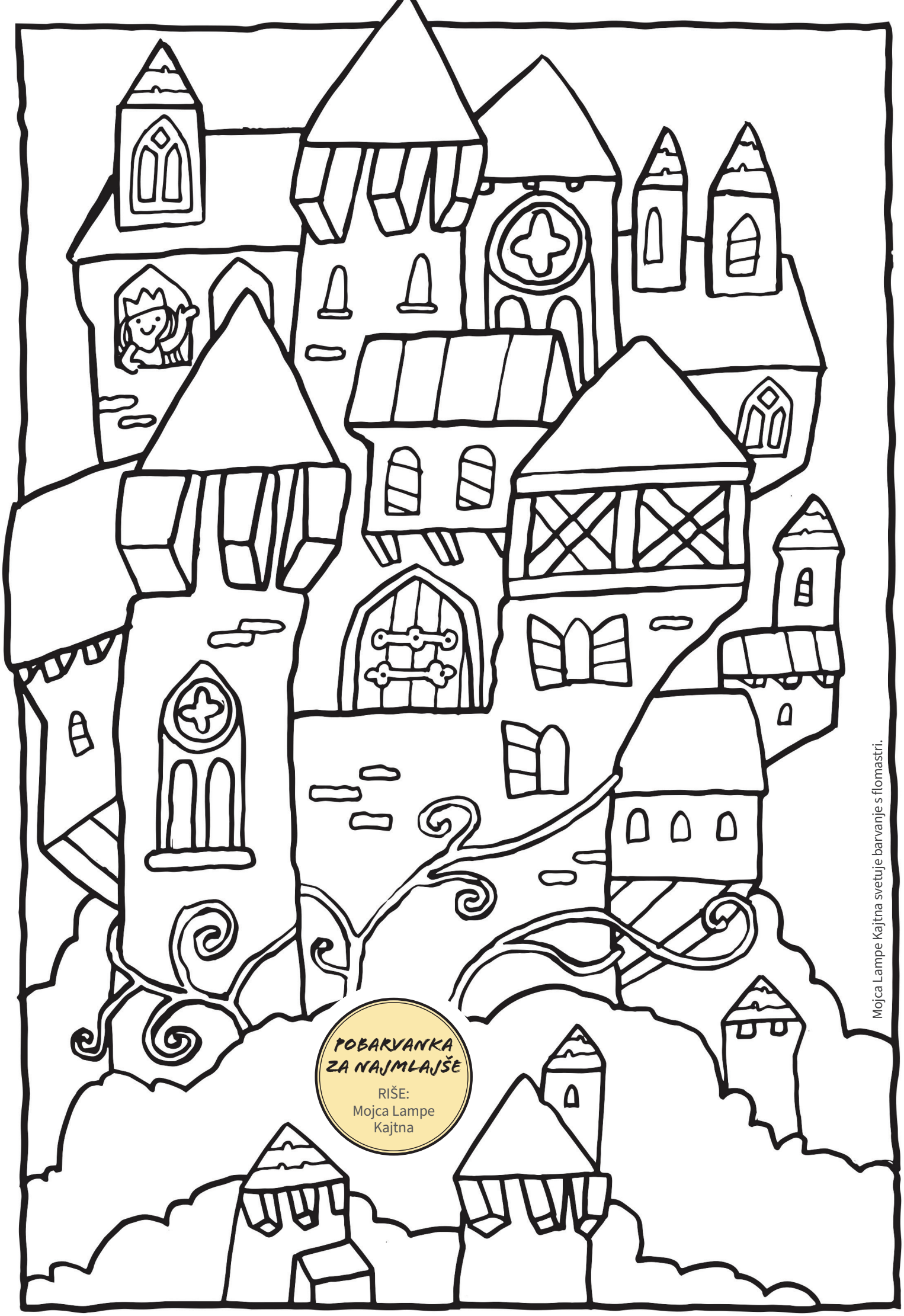

Mojca Lampe Kajtna svetuje barvanje s flomastri.